

Årsrapport 2023

Nesbyen kommune





Innhold

1	Innledning	2
2	Økonomisk status	4
2.1	Regnskap 2023	4
2.2	Frie inntekter	5
2.3	Fond	9
2.4	Finans	10
2.5	Sentrale styringsindikatorer	12
2.6	Nøkkeltall i KOSTRA	15
2.7	Finansielle måltall og premissene	16
2.8	Kjøp og salg av kraftrettighetene	17
3	Politisk styring	18
4	Kommunen som arbeidsgiver	18
5	Sektorene	23
5.1	Generell informasjon	23
5.2	Sentraladministrasjon	24
5.3	Fellesområdet	25
5.4	Oppvekst og kultur	26
5.5	Helse og omsorg	31
5.6	Teknisk enhet	37
6	Investeringsregnskapet	41
	Vedlegg 1 – Ekstemværet «Hans»	45
	Om hendelsen, kriseledelsens arbeid og oppsummering av evaluering (tilsvarende rapport som levert til DSB februar 2024)	45



1 Innledning

2023 - ett krevende år

Året vi nå har lagt bak oss ble krevende for Nesbyen kommune. Utfordringene traff kommunen på en rekke områder. Ikke bare som følge av utfordrende økonomi, men også som følge av ekstremvær og ødeleggelser etter flommen «Hans». De siste årene har organisasjonen vært preget av uforutsette hendelser og utfordringer. Samtidig er det mye å være stolt av i Nesbyen - vi leverer hver dag tjenester av høy kvalitet til våre innbyggere. Nesbyen kjennetegnes av en kompetent organisasjon som evner å raskt ta tak i nye utfordringer som dukker opp.

Økonomisk resultat

Økonomien i Nesbyen kommune har vært presset over tid. Endringer i rammefaktorene rundt oss, som vi ikke kan påvirke, gjør kommuneøkonomien mer uforutsigbar og utfordrende. 2023 ble året hvor vi som kommuneorganisasjon har hatt en vesentlig høyere aktivitet enn det rammene våre tilsier. Dette resulterte i at kommunen driftet med et vesentlig merforbruk. Etter 2023 står vi med et fremførbart underskudd, som må finansieres innen utgangen av 2025 dersom kommunen ikke skal havne på ROBEK. Kommunen har brukt opparbeidet disposisjonsfond, som blant annet skal hjelpe oss gjennom vanskelige tider, for å saldere merforbruket.

Vi må nå rette blikket fremover, og sette alle krefter inn mot etablering av en varig, bærekraftig økonomi for Nesbyen. I dette ligger også erkjennelsen av at budsjettene fremover blir strammere, og volumet av tjenestene må ned. Vi må fremover etablere god kontroll på egen økonomi, og tilpasse driften vår til inntektene våre. Det betyr at vi som organisasjon må prioritere ressursbruk og redusere kostnadene. Den kommende omstillingen vil medføre endringer. Mest av alt vil det bety at vi må levere tjenestene våre annerledes i morgen enn i dag. Det betyr videre at kommunen må se på omfang og kvalitet i alle tjenestene, samtidig som våre innbyggere skal ivaretas best mulig innenfor tilgjengelige rammer.

Ekstremvær

I august 2023 traff uværet «Hans» oss med ekstreme mengder nedbør og påfølgende flom. Mange av våre innbyggere ble sterkt berørt og er det fremdeles. Oppfølgingen og konsekvensene av flommen påvirker hverdagen vår i Nesbyen. I perioden etter flommen «Hans» har det vært mye operativt arbeid med opprydding rundt i bygda. Kommunen har i parallell hatt ansvar for krevende vurderinger knyttet til blant annet bygge- og deleforbud og flomsikring. Dette har vært og er et svært ressurskrevende arbeid, og vil prege kommunen vår i lang tid fremover. I tillegg har arbeidet med de langsiktige planene for kommunen startet. Hovedtemaene her er fremtidig sentrumsutvikling, klimatilpasning og mer omfattende flomsikringstiltak. Arbeidet forutsetter bred involvering av politisk ledelse, innbyggere og næringsliv, i tillegg til overordnede myndigheter. Kommunens håndtering av flommen er evaluert. De viktigste funnene er positive, og viser at vi er en organisasjon som kan håndtere krevende hendelser i tett samarbeid med andre. Kontinuerlig arbeid med beredskap er en viktig prioritering for kommunen nå og fremover.

Medarbeiderne – vår viktigste ressurs

Kommunens viktigste ressurs er den enkelte ansatte som med sin kompetanse og sine holdninger utgjør kommunens kapasitet til å løse innbyggernes behov på en best mulig måte. Her i Nesbyen jobber vi kontinuerlig med organisasjons- og tjenesteutvikling for å møte dagens og fremtidens behov. Kompetanse og myndiggjøring gir mestring og trivsel, og dermed bedre tjenester til innbyggerne. Gjennom kontinuerlig utvikling vil vi tilpasse tjenestene til endrede behov og utviklingen i kommunen og samfunnet forøvrig.

Våre ansatte i Nesbyen kommune har stått på samlet under de krevende forholdene i 2023, og fortjener mye ros. En fremtidig bærekraftig økonomi forutsetter også en bærekraftig organisering, hvor kompetanse, tverrfaglig samarbeid og smidig organisering er viktige nøkkelord. I dette skal medarbeiderne som kommunens viktigste ressurs, involveres for å finne fremtidens løsninger.



«Bærekraftige Nesbyen 2030»

Når prognosene for 2023 speilet et mulig økonomisk utfordringsbilde begynte administrasjon umiddelbart med et omstillingsarbeid. Ved høstens budsjettbehandling for perioden 2024-2027 ble det lagt fram og vedtatt en tverrsektoriell tiltakspakke. Dette representerer første skritt mot «Bærekraftige Nesbyen 2030». Gjennom dette arbeidet skal organisasjonen sammen finne løsninger for fremtiden som varer over tid.

Avslutningsvis er det viktig å takke alle ansatte i Nesbyen kommune for den flotte jobben dere gjør. Takk også til tillitsvalgte og vernetjenesten som både utfordrer og rådgir oss i vår arbeidsgiverrolle. Til sist, takk til alle folkevalgte for innsatsen i 2023.

Nesbyen, 15. april 2024

Bente Rudrud Herdlevær, kommunedirektør _____

Krystyna Rudkovska, økonomisjef _____



2 Økonomisk status

Kommunedirektøren har utarbeidet vedlagte årsrapport for Nesbyen kommunes samlede forvaltning. Årsrapporten behandles parallelt med årsregnskapet og vedtas av Kommunestyret. Dokumentet representerer samlet sett årsregnskap, årsberetning og årsmelding for Nesbyen kommune. I dette kapittelet beskriver vi de mest sentrale områdene i økonomien til Nesbyen kommune. Nøkkeltall beskrives også i dette kapittelet.

2.1 Regnskap 2023

I tabellen under vises det sammendrag av regnskap 2023 for Nesbyen kommune:

Nesbyen kommune	Regnskap 2023	Revidert budsjett 2023
Rammetilskudd	119 432 172	121 973 000
Inntekts- og formuesskatt	133 480 409	124 297 000
Eiendomsskatt	48 479 440	48 562 000
Andre inntekter	223 677 532	162 103 378
Sum inntekter	525 069 553	456 935 378
Lønn og sosiale utgifter	316 762 532	299 755 510
Andre driftsutgifter	219 059 885	164 681 780
Sum utgifter	535 822 416	464 437 290
Brutto driftsresultat	-10 752 863	-7 501 912
Finansinntekter (renter og utbytte)	6 431 529	3 545 073
Rente og avdragsutgifter	34 723 808	34 238 389
Netto rente og avdragsutgifter	-28 292 279	-30 693 316
Motpost avskrivninger	18 775 420	18 998 993
Netto driftsresultat	-20 269 722	-19 196 235
Overføring til investering	-	870 000
Netto bruk av bundne fond	20 199 636	-5 996 235
Netto bruk av disposisjonsfond	-17 820 238	-14 070 000
Netto avsetning til disposisjonsfond	-	-
Dekning tidligere underskudd	-	-
Resultat	-22 649 120	-

Netto driftsresultat

- Målet på nasjonalt nivå er at kommunene skal ha et positivt netto driftsresultat som er minst 1,75% av driftsinntektene.
- Netto driftsresultat i Nesbyen kommune var svært dårlig i årene 2017-2020. Dette endret seg i årene 2021 og 2022. I 2023 er kommunen tilbake med negativt netto driftsresultat på 3,86%.
- Dårlig økonomiske nøkkeltall over tid viser nødvendigheten av å skape bedre balanse mellom utgifter og inntekter.

Frie inntekter

- Frie inntektene (skatt på formue og inntekt og rammetilskudd) ble for 2023 ca. 6,6 mill. kr høyere enn budsjettert. Her utgjør vekst i skatteinntekter ca. 9,2 mill.kr, og reduksjon i rammetilskudd på ca. 2,6 mill. kr mot revidert budsjett 2023.



Lånegjeld

Langsiktig gjeld	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Pensjonsforpliktelser	500 382 694	471 405 220	438 883 230	446 710 906	469 071 549	448 938 931
Lånegjeld (inkludert startlån og sertifikatlån)	646 181 909	439 524 889	369 029 191	358 681 306	277 962 854	229 005 477
Sum langsiktig gjeld	1 146 564 603	910 930 109	807 912 421	805 392 212	747 034 403	677 944 408

- Den langsiktige lånegjeld øker sterkt. Tabellen over viser at langsiktig lånegjeld har økt med over 417 mill. kr fra 2018 til 2023. Forklaringen til dette handler om rehabilitering og utbygging av Embetsgarden, samt den pågående investeringen i nytt stort renseanlegg.

Disposisjonsfond

- Disposisjonsfondet er på kr 0 ved utgangen av 2023.
- I økonomiplan for 2023-2026 er det vedtatt langsiktig finansielt måltall på størrelse av disposisjonsfondet på 7% av driftsinntektene.
- I 2023 hadde Nesbyen kommune driftsinntekter på ca. kr 525 mill. kr. Det vil si at disposisjonsfondet skulle vært på ca. 37 mill. kr for å oppnå dette måltallet i 2023.
- Det er bare god administrativ økonomistyring og krevende politiske prioriteringer, som kan få Nesbyen på økonomisk fote igjen. Dette er en prosess som vil ta flere år, og er påbegynt i budsjettprosessen 2024.

KOSTRA

- Nesbyen kommune er plassert i KOSTRA-gruppe 4, hvor kommunene plasseres med bakgrunn i antall innbyggere og tidligere inntekspotensialet.

Eiendomsskatt

- 2020 var første året med eiendomsskatt i hele kommunen. Fra og med 2021 ble det også innført eiendomsskatt på fritidseiendommer.
- Inntektene på eiendomsskatt utgjorde ca. 48,5 mill. kr. i 2023. Dette er en økning på 1,5 mill. kr i forhold til 2022.

Intern kontroll

- Kommuner skal sikre god og forsvarlig internkontroll med administrasjonens virksomhet, for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren er ansvarlig for virksomhetsstyring og internkontroll.
- Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.
- For å sikre god internkontroll skal kommunedirektør:
 - utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
 - ha nødvendige rutiner og prosedyrer
 - avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
 - dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
 - evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll
- Etter en evalueringsprosess i 2022 har Hallingdalskommunene byttet programvareleverandør, og implementert nytt felles kvalitets- og internkontrollsystem. Valg av system og oppstart av implementering begynte i 2023.
- Nesbyen kommune startet også implementeringsprosessen i 2023, men arbeidet er forsinket grunnet ekstremværet Hans og omprioritering av ressurser som følge av dette. Arbeidet er gitt prioritet i 2024 for alle sektorer.

2.2 Frie inntekter

Overordnet er formålet med inntektssystemet for kommunene å sikre finansiering av et likeverdig tjenestetilbud til innbyggere i alle landets kommuner.



For å nå dette målet, må det tas hensyn til strukturelle fordelinger i kommunene og fylkeskommunene (utgiftsutjevning) og ulikheter i skatteinntekter (inntektsutjevning) ved fordeling av rammetilskuddet. Sammen med skatteinntektene utgjør rammetilskuddet de frie inntektene, som kommunene fritt disponerer innenfor gjeldende lover og forskrifter. Det gis også et skjønnstilskudd for å korrigere for forhold som ellers ikke blir ivaretatt tilstrekkelig i fordelingssystemet. Inntektssystemet inneholder også instrumenter som utelukkende er ivaretar grunnleggende med regionalpolitiske målsettinger.

Tabellen under viser oversikt over frie inntekter i Nesbyen kommune for 2023:

Nesbyen kommune	Regnskap 2023	Justert budsjett 2023
Innbyggertilskudd	92 513 000	
Utgiftsutjevningen	19 202 000	
Overgangsord (INGAR)	2 372 000	
Saker særskilt fordeling	2 072 000	
Sør-Norge tilskudd	5 371 000	
Ordinært skjønn	900 000	
Ekstra skjønn KDD - ekstremværet Hans (øremerkede midler)	25 300 000	
Koronapandemi	262 000	
Stortinget opprinnelig saldering budsjett 2018 - 2023	385 000	
RNB 2018 - 2022 (utenom koronapandemi) m.v.	1 535 000	
Sum Rammetilskudd	149 912 000	121 973 000
Netto inntektsutjevning	-8 181 000	
Sum rammetilskudd før ekstra skjønn fra fylkesmannen	141 731 000	
Skatteinntekter	137 313 000	124 297 000
Skatt og rammetilskudd	279 044 000	246 270 000
<u>EKSTRA SKJØNN TILDELT AV FYLKESMANNEN</u>		
Ufordelt skjønn fra Grønt hefte - fordeles i løpet av året	3 000 000	
SUM	282 044 000	

Tall i tabellen er avrundet til nærmeste tusen kr.

Eksakt beløp, som Nesbyen kommune har mottatt i 2023 utgjør **kr 282 045 575** (inkl. ekstra skjønn fra Statsforvalteren og skjønnsmidler i forbindelse med ekstremværet Hans).

Avvik mot justert budsjett 2023 på ca. 35,8 mill. kr forklares slik:

- økning i skatteinntekter – ca. 13 mill. kr
- ekstra skjønn fra Statsforvaltere – 3 mill. kr
- skjønnsmidler i forbindelse med ekstremværet Hans – 25,3 mill. kr

Under følger beskrivelse av de mest sentrale punktene:

Brutto innbyggertilskudd

Alle kommuner har fått kr 28 077 per innbygger (etter folketall per 1. juli 2022), og dette utgjorde kr 92 513 000 for Nesbyen kommune i 2023.

Utgiftsutjevning

Forskjellene mellom kommunene i Norge er store når det gjelder kostnadsstruktur og demografisk sammensetning. Både etterspørselen etter kommunale tjenester og produksjonskostnadene vil derfor variere mellom kommunene. Målet med utgiftsutjevning er å fange opp slike variasjoner. Man tar fra de relativt lettgående kommunene og gir til de relativt tungdrevne.

Årsrapport 2023 – Nesbyen kommune



Nesbyen kommune blir definert som en kommune med krevende tjenester innenfor enkelte områder, som speiles i kostnadsindeksen vår på 1,08272 i 2023.

Det vil si at i 2023 var Nesbyen kommune 8,27% dyrere å drive enn en gjennomsnittskommune (innenfor enkelte områder). Vi fikk som et resultat av dette utgiftsutjevning på kr 19 202 000 i 2023.

INGAR

Hensikten med inntektsgarantiordningen (INGAR) er å gi kommunene en mer helhetlig skjerming mot en brå nedgang i rammetilskuddet, og dermed gjøre inntektssystemet mer fleksibelt og håndterbart. Ordningen sikrer at ingen kommuner har en estimert vekst i rammetilskuddet fra ett år til det neste, som er lavere enn 400 kroner per innbygger under estimert vekst på landsbasis, før selve ordningen finansieres.

Nesbyen kommune har blitt tilført kr 2 372 000 fra ordningen i 2023.

Inntektsutjevning

Kommuner med lav skatteinngang får kompensasjon for dette. Nesbyen kommune sin skatteinngang i 2023 var 108,5% av landsgjennomsnittet pr innbygger. Vi har som et resultat av dette blitt trukket kr 8 181 000 i inntektsutjevning.

Skjønnstilskudd

Nesbyen kommune mottok kr 900 000 i skjønnstilskudd i 2023.

Sør-Norge tilskudd

Distriktstilskudd Sør-Norge skal ivareta kommuner i Sør-Norge med en svak samfunnsmessig utvikling. Tildelingen av distriktstilskudd Sør-Norge tar utgangspunkt i distriktsindeksen, som er et uttrykk for graden av distriktsutfordringer i en kommune. Indeksen bygger på indikatorer for sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, befolkningsstruktur og -utvikling, status for arbeidsmarked og inntektsnivå.

Nesbyen kommune fått kr 5 371 000 i tilskudd i 2023.

Særskilt fordeling

Nesbyen kommune har fått kr 2 072 000 i 2023, som resultat av saker med særskilt fordeling.

Skatt på inntekt og formue

Skatteinngangen for 2023 er på kr 137 313 000, og utgjorde 108,5% av landsgjennomsnittet pr innbygger i 2023. Tilsvarende tall for 2022 var på 106%, 2021 var på 102,5% og for 2020 - 95,2% av landsgjennomsnittet. Dette er en økning på 13,3 % i løpet av de tre siste årene.

Tabellen under viser skatteinngang i kroner og i % av landsgjennomsnittet:

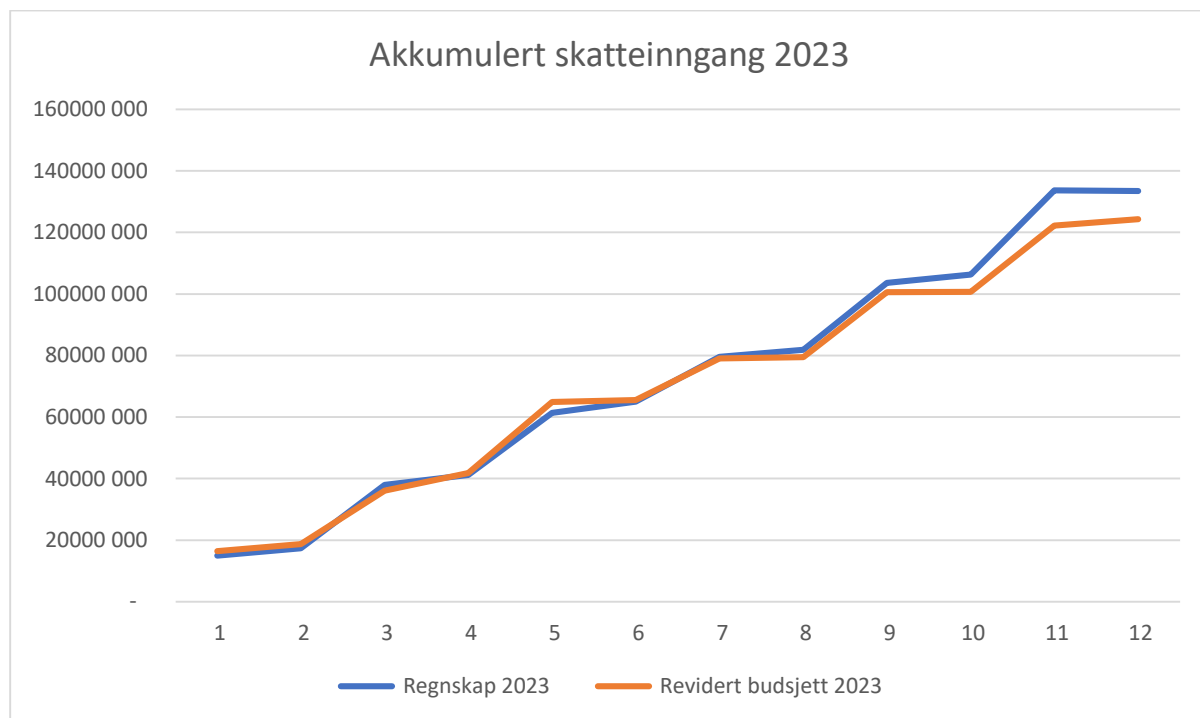
Nesbyen kommune	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kr. pr. innbygger	23 244	26 286	28 728	29 427	30 713	29 953	37 247	43 153	41 623
% av landsgjennomsnitt	87,9	91,5	96,5	95,9	96,2	95,2	102,5	106	108,5



Tabellen under viser skatteinngang for Nesbyen kommune i 2023:

Termin	Regnskap	Budsjett	Regnskap hittil	Budsjett hittil
1	-15 076 232	-16 456 923	-15 076 232	-16 456 923
2	-2 331 764	-2 287 065	-17 407 996	-18 743 988
3	-20 565 863	-17 401 580	-37 973 859	-36 145 568
4	-3 237 271	-5 717 662	-41 211 130	-41 863 230
5	-20 193 226	-23 069 523	-61 404 356	-64 932 753
6	-3 570 167	-559 337	-64 974 523	-65 492 089
7	-14 557 151	-13 560 803	-79 531 674	-79 052 892
8	-2 379 093	-447 469	-81 910 767	-79 500 361
9	-21 694 698	-21 068 342	-103 605 465	-100 568 703
10	-2 722 018	-74 578	-106 327 483	-100 643 281
11	-27 433 828	-21 577 959	-133 761 311	-122 221 240
12	280 902	-2 075 760	-133 480 409	-124 297 000

Figuren under viser akkumulert skatteinntekter for Nesbyen kommune for 2023 måned for måned.



Corona midler

I 2023 har Nesbyen kommune fått kr 262 000 knyttet til Corona pandemi.

Ekstra skjønn fordelt av statsforvalteren

Nesbyen kommune har fått kr 3 000 000 i ekstra bevilget skjønnsmidler i året 2023, basert på kommunes søknad.

Skjønnsmidler i forbindelse med ekstremværet Hans

Nesbyen kommune har fått 25,3 mill. kr i særskilte skjønnsmidler fra statsforvalter i forbindelse med ekstremværet Hans. Nesbyen kommune søkte om finansiering av totalt 20 delprosjekter på ca. 28,3 mill. kr. Etter fratrekk av kommunal egenandel og to prosjekter, som falt utenfor ordningen, ble beløpet



redusert til 25,3 mill. kr. Med dette har Nesbyen fått midler til 18 delprosjekter, som det jobbes med i årene 2023-2024. Av denne bevilgningen var ca. 20,1 mill. kr ubrukt i 2023, og er avsatt på bundne fond til bruk i 2024.

2.3 Fond

Kommuneregnskapet har 4 ulike fond; *bundne driftsfond*, *ubundne driftsfond (disposisjonsfond)*, *ubundne investeringsfond*, *bundne investeringsfond*.

Nesbyen kommune har ved utgangen av 2023 ca. 57,2 mill. kr på ulike fond:

Nesbyen kommune	2023	2022	2021	2020
Disposisjonsfond	-	17 883 675	11 557 143	-
Bundne driftsfond	41 380 131	21 117 058	20 053 238	20 708 621
Ubundne investeringsfond	120 476	120 476	120 476	1 559 957
Bundne investeringsfond	13 016 847	12 563 374	13 775 029	11 441 559
Sum	54 517 454	51 684 584	45 505 887	33 710 137

Bundne driftsfond

Bundne driftsfond kan bare benyttes til bestemte formål i driftsregnskapet.

Per 31.12.2023 hadde Nesbyen kommune ca. 41,4 mill. kr i bundne driftsfond. Ca. 9 mill. kr av dette er knyttet til selvkostområdet. Det resterende beløpet er i hovedsak knyttet til ubrukte øremerket tilskudd og næringsfond.

Vesentlig økning fra tidligere år forklares av nytt fond, som er opprettet i 2023 og gjelder skjønnsmidler i forbindelse med ekstremværet Hans (ca. 20,1 mill. kr).

Nesbyen kommune har per 31.12.2023 en selvkostfond avløp, som er eldre enn 5 år på kr 3 824 193.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond kan benyttes fritt til både investering og driftsbudsjettet. Et viktig formål med disposisjonsfondet er å kunne møte utgifter som det ikke er tatt høyde for, som for eksempel:

- Plutselig økning i den flytende renten. 1%-poeng renteoppgang utgjør ca. 4,4 mill. kr i merutgifter for Nesbyen kommune sine innlån
- Lønnsoppgjøret blir dyrere enn det som var forutsetningen
- Økning i antall ressurskrevende brukere

All bruk av disposisjonsfond må vedtas av kommunestyret. Som vi ser av tabellen ovenfor, utgjorde disposisjonsfondet kr 0 per 31.12.2023.

En kommune som av vår størrelse bør ha disposisjonsfond på over 37 mill. kr.

Ubundne investeringsfond

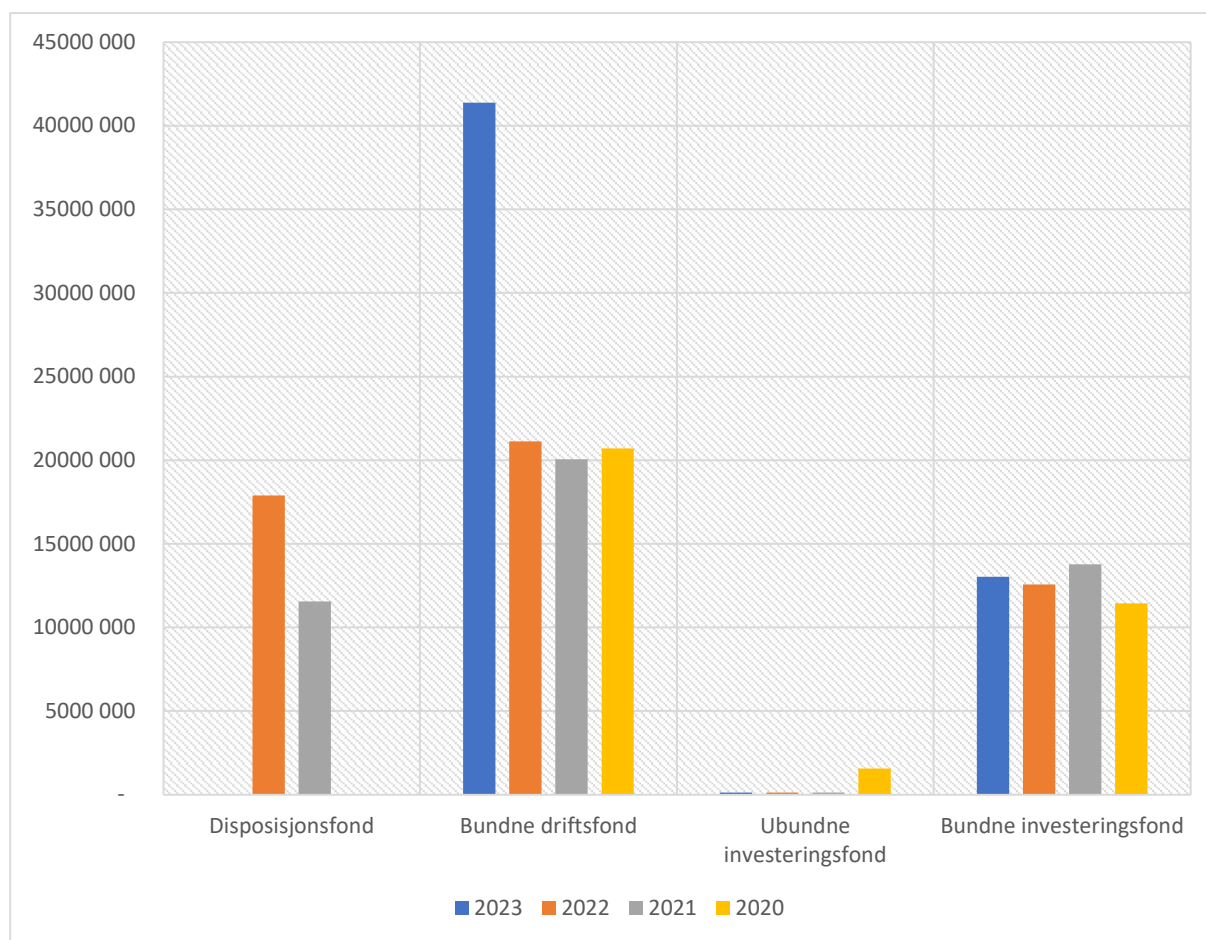
Ubundne investeringsfond kan nyttes til egen- eller del-finansiering av kommunale investeringsprosjekt. Fond utgjør samlet ca. 0,12 mill. kr ved utgangen av 2023.

Bundne investeringsfond

Bundne investeringsfond kan bare brukes til bestemte formål i investeringsregnskapet, og var på ca. 13 mill. kr ved utgangen av 2023.



Grafisk kan utviklingen av fondsbeholdning i Nesbyen kommune i periode 2020-2023 vises slik:



2.4 Finans

Nesbyen kommune hadde en slik sammensetning av langsiktig gjeld i periode 2020-2023:

Langsiktig gjeld	2023	2022	2021	2020
Pensjonsforpliktelser	500 382 694	471 405 220	438 883 230	446 710 906
Lånegjeld (inkludert startlån og sertifikatlån)	646 181 909	439 524 889	369 029 191	358 681 306
Sum langsiktig gjeld	1 146 564 603	910 930 109	807 912 421	805 392 212

De kommunale regnskapsreglene for regnskapsføring av pensjon ble endret i 2002. Som et resultat av dette er pensjonsforpliktelser nå definert som langsiktig gjeld i balanseregnskapet til kommunen, jamfør tabellen ovenfor. Pensjonsforpliktelser til kommune økt fra 2022 til 2023 med ca. 29 mill. kr.

En kan grovt sagt si at den langsiktige lånegjelden til kommunesektoren kan deles inn i 2 kategorier, se tabellen under.

Låneinstitusjon	2023	2022	2021	2020
Sertifikatlån (DNB)	82 907 000	65 000 000	65 000 000	40 000 000
Kommunalbanken	435 112 660	237 720 450	172 336 240	181 533 010
KLP	102 876 750	110 183 710	113 725 350	117 266 990
Sum ordinære lån	620 896 410	412 904 160	351 061 590	338 800 000
HusbankenStartlån	25 285 499	26 620 729	17 967 601	19 881 306
Sum langsiktig lånegjeld	646 181 909	439 524 889	369 029 191	358 681 306



Vi har ordinære lån som blir benyttet til å finansiere kommunens investeringer. Dette utgjorde ca. 620,9 mill. kroner ved slutten av 2023.

Den andre kategorien er startlån via Husbanklån, som etter bestemte vilkår, blir lånt ut videre til innbyggerne. Disse lån utgjorde ca. 25,3 mill. kr ved utgangen av 2023. Avdrag og renteutgifter som vi betaler til Husbanken, skal i prinsippet være likt avdrag og renter vi mottar fra låntakere.

Nesbyen kommune har langsiktig gjeld på kr 1 146 564 603 pr. 31.12.2023.

Det fremgår av tabellen over at den langsiktige lånegjelden har økt fra 439 mill. kr i 2022 til over 646 mill. kr i 2023. Hovedårsaken til denne økningen handler om bygging av nytt renseanlegg og generelt stor utbygging innenfor vann og avløp.

I tabellen under beskrives det lånesituasjon i Nesbyen kommuner per 31.12.2023:

Låneinstitusjon	2023	2022	2021	2020	2019
Sertifikatlån (DNB)	82 907 000	65 000 000	65 000 000	40 000 000	-
Kommunalbanken	435 112 660	237 720 450	172 336 240	181 533 010	187 468 760
KLP	102 876 750	110 183 710	113 725 350	117 266 990	70 339 880
Sum ordinære lån	620 896 410	412 904 160	351 061 590	338 800 000	257 808 640
HusbankenStartlån	25 285 499	26 620 729	17 967 601	19 881 306	20 154 214
Sum langsiktig lånegjeld	646 181 909	439 524 889	369 029 191	358 681 306	277 962 854

Utvikling av låneporteføljen i 2023

Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden 01.01.-31.12.2023:

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
KBN	08.02.2023	104 160 000	3,400	08.02.2028	20230021	Refinansiering av NO0012544941 (NOK 65 mill.) og låneopptak (NOK 39,16 mill.). 5-års fastrente ble valgt for å øke rentebindingstiden og fastrenteandelen til kommunen. 5-års rentebinding ble valgt med bakgrunn i renteforventningene og rentekurven.
KLP	10.03.2023	23 125 000	5,550	10.03.2060	8317.56.88660	Tidligere fastrentelån
KBN	23.06.2023	100 000 000	4,470	23.06.2053	20230170	Nytt låneopptak. 7-års fast ble valgt på låneopptaket for å øke rentebindingstiden og fastrenteandelen til porteføljen. Fastrente ble valgt fremfor flytende for å få en innlånsrente som er lavere enn den gjeldende renten på innskudd. Ett års avdragsfrihet.
KBN	24.10.2023	2 573 680	5,500	24.04.2025	20060164	Tidligere fastrentelån
DNB	08.11.2023	82 907 000	5,157	10.10.2024	NO0013065748	Nytt låneopptak. 11 mnd sertifikat ble valgt med bakgrunn i forfallsstruktur - satt forfall lik termin til et NIBOR lån som vi tenker å slå sammen med.

Det endelige minimumsavdraget for 2023 er 14,1 mill. kr. Minimumsavdraget beregnet med utgangspunkt i regnskapet fra året før.

Renteutgifter til Nesbyen kommune i 2023 er på ca. 20,6 mill. kr. Renteinntekter var på ca. 5 mill. kr.

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langsiktig gjeld 31.12.2023	Gj.snitt rente
Langsiktig gjeld med fast rente	245 308 000	3,713
Langsiktig gjeld med flytende rente	400 860 366	5,143



Tabellen under viser hvor mye av lånegjeld som belaster kommunen sin økonomi:

Nesbyen kommune	2023	2022	2021	2020	2019
Langsiktig lånegjeld	646 181 909	439 524 889	369 029 191	358 681 306	277 962 854
Fordelt slik:					
VAR lån	254 107 100	112 224 297	85 141 954	65 330 296	50 504 000
Startlån fra Husbanken	25 285 499	26 620 729	17 967 601	19 881 306	20 154 214
Sum finansiert av andre	279 392 599	138 845 026	103 109 555	85 211 602	70 658 214
Lån som belaster kommunen	366 789 310	300 679 863	265 919 636	273 469 704	207 304 640
Sum lånegjeld	646 181 909	439 524 889	369 029 191	358 681 306	277 962 854
Sum Driftsinntekter	525 069 553	462 319 987	432 077 497	375 917 259	374 770 391
Gjeldsgrad	70 %	65 %	62 %	73 %	55 %

Nesbyen kommune har en økning i gjeldsgraden fra 2022 til 2023 på 4%.

Grafisk utvikling i gjeldsgrad i Nesbyen kommune i periode 2019-2023:



2.5 Sentrale styringsindikatorer

Skattedekningsgrad og rammetilskuddsgrad

Skattedekningsgraden viser hvor stor del av driftsutgiftene som blir dekt av skatt på formue og inntekt, og viser hvor mye skatteinntektene har å si for finansiering av drift. Kommuner med høy skattedekningsgrad er mindre avhengig av andre driftsinntekter.

Rammetilskuddsgraden viser tilsvarende hvor mye av drift som blir dekt av rammetilskuddet fra staten.



Tabellen under viser nøkkeltall for de seks siste årene:

Nesbyen kommune	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Rammetilskudd	119 432 172	110 230 133	121 556 429	118 116 930	110 987 483	105 321 060
Skatteinntekter	137 313 403	141 239 251	121 501 270	98 036 383	101 815 100	98 315 330
Sum driftsutgifter	535 822 416	455 065 084	417 598 059	389 564 648	383 512 988	365 490 023
Rammetilskuddsgrad	22,29 %	24,22 %	29,11 %	30,32 %	28,94 %	28,82 %
Skattedekningsgrad	25,63 %	31,04 %	29,10 %	25,17 %	26,55 %	26,90 %
Samlet	47,92 %	55,26 %	58,20 %	55,49 %	55,49 %	55,72 %

Samlet skattedekningsgrad og rammetilskuddsgrad redusert fra 2023 til 2022 med 7,34%.

Netto resultatgrad

Netto resultatgrad illustrerer hvor stor del av driftsinntektene som kan bli brukt til finansiering av investeringer og avsetninger. Vi får netto resultatgrad ved å se netto driftsresultat i % av driftsinntektene.

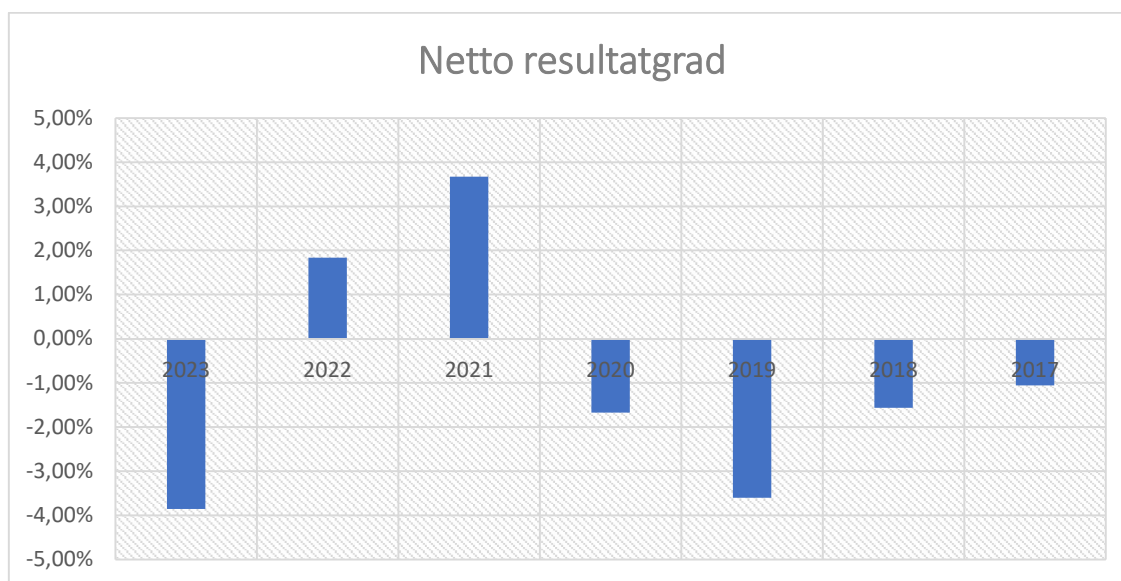
Tabellen under viser netto resultatgrad for periode 2017-2023:

År	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Netto driftsresultat	-20 269 722	8 490 228	15 936 727	-6 303 279	-13528433	-5663182	-3643989
Sum driftsinntekter	525 069 553	462 319 987	434 399 699	375 917 259	375173970	361447580	345123656
Netto resultatgrad	-3,86 %	1,84 %	3,67 %	-1,68 %	-3,61 %	-1,57 %	-1,06 %

Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler at netto resultatgrad bør være 1,75%, blant annet for å ha noe egenfinansiering av investeringer, og for å kunne møte hendelser som en ikke har tatt høyde for (økte renter, dyrere lønnsoppgjør enn hva som var forutsetningen etc.).

Netto resultatgrad var forbedret i 2021 mot 2020 og utgjorde da 3,67%. I 2022 innfridde Nesbyen kommune nivået på 1,75% (som blir anbefalt av TBU) med en netto resultatgrad på 1,84%. I 2023 har Nesbyen kommune igjen en negativ resultatgrad på – 2,34%.

Grafisk visning av netto resultatgrad i periode 2017-2023 for Nesbyen kommune:





Brutto investeringer i % av driftsinntektene

Tabellen under viser hvor mye brutto investeringer utgjør av de totale driftsinntektene i Nesbyen kommune i periode 2019-2023.

Nesbyen kommune	2023	2022	2021	2020	2019
Sum driftsinntekter	525 069 553	462 319 987	434 399 699	375 917 259	375 173 966
Investeringer	173 890 405	70 986 731	51 517 192	91 409 095	63 962 490
Brutto investeringer i % av driftsinntektene	33,12 %	15,35 %	11,86 %	24,32 %	17,05 %

Nesbyen kommune har hatt store investeringer i VAR området i 2023, og investeringsnivå har økt med 17,77 prosentpoeng fra 2022 til 2023.

Likviditet

I dette avsnittet skal vi se på likviditeten til Nesbyen kommune. Det vil bli sett nærmere på utviklingen i arbeidskapitalen, samt likviditetsgrad 1 og 2.

Arbeidskapitalen blir definert som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og er i teorien den kapitalen som er tilgjengelig til investeringer og innkjøp. Tabellen under er ikke korrigert for premieavvik.

Tabellen under viser endringa i arbeidskapital for de fire siste årene.

Arbeidskapital	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Omløpsmidler	204 966 187	146 114 562	117 683 034	127 710 093	113 897 847	113 675 393
Kortsiktig gjeld	86 508 018	61 479 060	59 717 492	65 498 923	62 104 711	51 969 512
Arbeidskapital	118 458 168	84 635 502	57 965 542	62 211 169	51 793 136	61 705 881
Endring i Arbeidskapital	33 822 667	26 669 960	-4 245 628	10 418 034	-9 912 745	

Likviditetsgrad 1 sier noe om kommunen sin evne til å dekke kortsiktig gjeld. Dette nøkkeltalet bør være større enn 1, og var utregnet med å dividere pengebeholdningen (kasse, bankinnskudd) med kortsiktig gjeld.

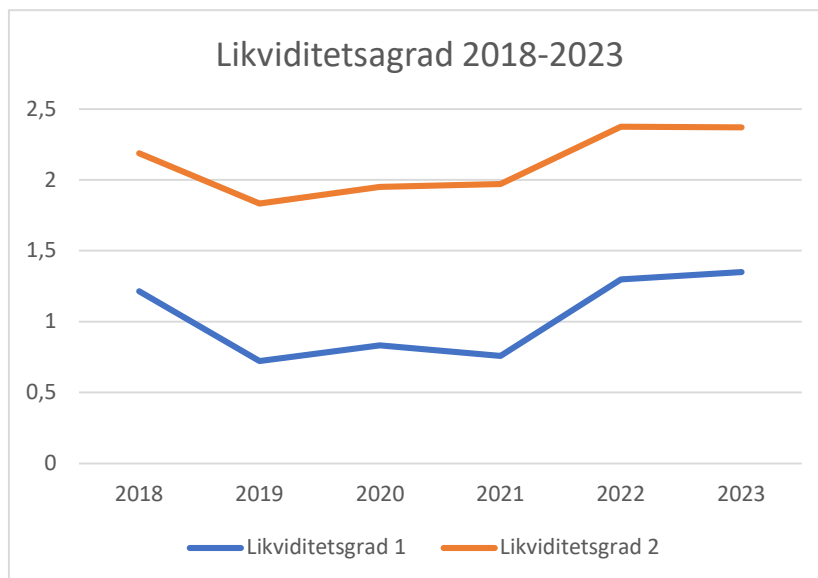
Likviditetsgrad 2 var regnet ut ved å dividere omløpsmidler med kortsiktig gjeld, og må være større enn 2 dersom kommunen skal ha god likviditet. Tabellen under viser likviditetsgrad 1 og 2 for de tre siste årene.

Tabellen under viser likviditetsgrad 1 og 2.

Likviditetsgrad 1 og 2	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Kasse/bankinnskudd	116 793 419	79 820 960	45 250 925	54 513 615	44 883 165	63 137 244
Omløpsmidler	204 966 187	146 114 562	117 683 034	127 710 093	113 897 847	113 675 393
Kortsiktig gjeld	86 508 018	61 479 060	59 717 492	65 498 923	62 104 711	51 969 512
Likviditetsgrad 1	1,35	1,30	0,76	0,83	0,72	1,21
Likviditetsgrad 2	2,37	2,38	1,97	1,95	1,83	2,19

Vi ser av tabellen at både likviditetsgrad 1 og 2 er forbedret fra 2022 til 2023.

Figuren under viser grafisk fremstilling av utvikling i likviditetsgraden år 2018-2023.



2.6 Nøkkeltall i KOSTRA

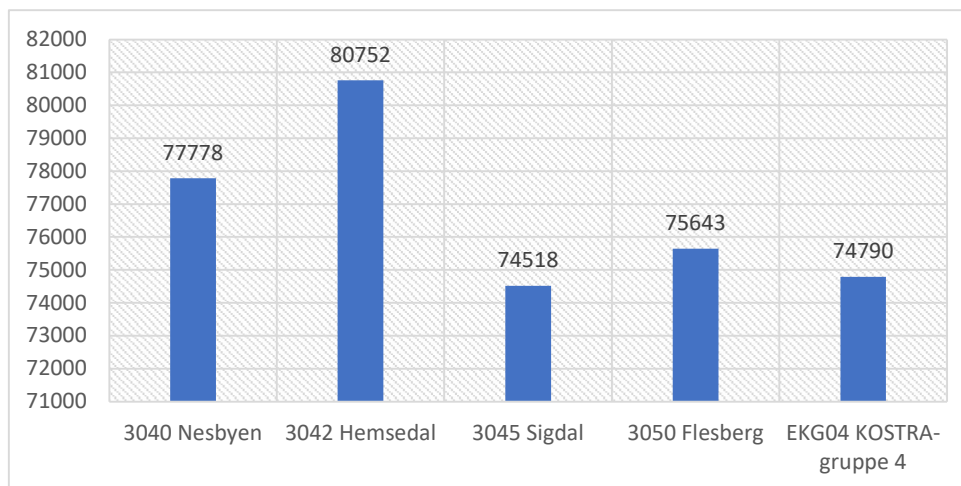
Nesbyen kommune er plassert i KOSTRA-gruppe 4, hvor kommunene plasseres med bakgrunn i antall innbyggere og tidligere inntekspotensialet.

Tabellen under viser hvordan utvalgte tjenester prioriteres blant utvalgte kommuner, som inngår i samme KOSTRA-gruppe, som Nesbyen og totalen for gruppe. Det er mest nærliggende å sammenligne Nesbyen med KOSTRA-gruppe 4 totalt, da denne speiler gjennomsnittet for sammenlignbare kommuner.

Nøkkeltall	3040 Nesbyen	3042 Hemseda I	3045 Sigdal	3050 Flesberg	EKG04 KOSTRA- gruppe 4
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	-2,3	8,2	3,1	-10,1	0,4
Årets merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	-3,2	0,0	0,0	-6,8	-0,4
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	16,0	24,6	52,1	-1,4	12,5
Netto renteekspensjonering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	54,5	16,7	2,2	69,7	-10,3
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	120,5	77,3	88,5	116,3	95,2
Frie inntekter per innbygger (kr)	77 778	80 752	74 518	75 643	74 790
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	- 2,9	13,1	22,7	-6,7	10,4
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	32,4	37,5	9,7	6,1	12,0
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	4,0	86,1	19,5	53,6	33,5

Tabellen viser et negativt netto driftsresultat på 2,3% av driftsinntektene. Tabellen er basert på data, som var publisert av Statistisk Sentralbyrå per 15.03.2024.

Grafisk kan frie inntekter i kr per innbygger fremstilles slik:



Nesbyen kommune sine frie inntekter per innbygger er 3,99% høyere enn gjennomsnittstall i KOSTRA gruppe 4.

2.7 Finansielle måltall og premisser

Nesbyen kommune har vedtatt langsiktige finansielle måltall fra budsjettåret 2021. Målet i kommuneøkonomi er å opprettholde disse.

Nesbyen kommune har vedtatt følgende nøkkeltall for 2023:

- a) Netto resultatgrad på 1,75% av driftsinntektene
- b) Gjeldsgrad på 75% av driftsinntektene
- c) Størrelse på disposisjonsfondet på 7% av driftsinntektene

Tabellen nedenfor viser hvordan de finansielle målene ble nådd i 2023:

Finansielt måltall	Måltall	Resultat 2023	Kommentar
Netto resultatgrad	1,75 %	-3,86 %	Mål er ikke oppnådd, Nesbyen kommune har negativt nettoresultatgrad
Gjeldsgrad	75 %	70 %	Mål oppnådd
Disposisjonsfond	7 %	0	Kommune på vår størrelse bør ha disposisjonsfondet på ca. 37 mill. kr

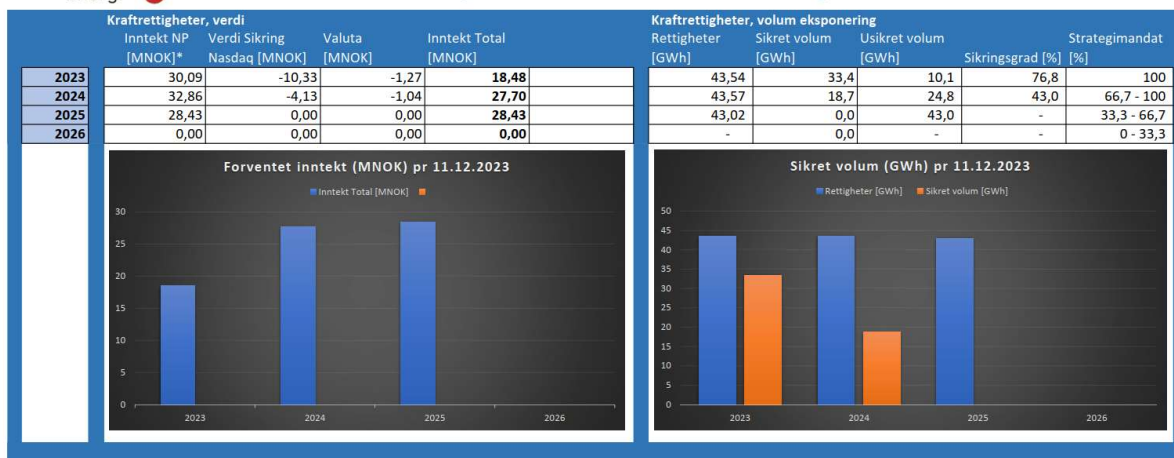


2.8 Kjøp og salg av kraftrettighetene

Følgende prognose for 2023 ble utarbeidet av Ustekveikja Energi pr 11.12.2023:



Nesbyen kommune - Kraftrettigheter



*Netto inntekter fra Nordpool spot oppgjort til områdepris, fratrasket kostnader ved kjøp og eget forbruk.

Faktaboks	
Inkluderer:	
Konsesjonskraft	6,3 GWh
Andelskraft	37,6 GWh
Eget forbruk	7,2 GWh

Tabellen under viser sammenligning av regnskap mot revidert budsjett og siste prognose på kjøp og salg av kraftrettighetene for år 2023:

Tekst	Regnskap 2023	Revidert budsjett 2023	Budsjettavvik, kr	Prognose fra 11.12.2023	Avvik mot prognose (før skatt)
Salg	-32 135 366	-50 705 501	-18 570 135	-35 130 000	-2 994 634
Kjøp	5 896 673	5 040 000	-856 673	5 040 000	-856 673
Konsulent	250 319	225 000	-25 319		
Finansielt	11 940 205	20 570 000	8 629 795	11 600 000	-340 205
Skatt	2 614 119	3 200 000	585 881		
Andre kostnader	80 038	0	-80 038		
SUM	-11 354 013	-21 670 501	-10 316 488	-18 490 000	-4 191 512

Forklaringer til tabellen:

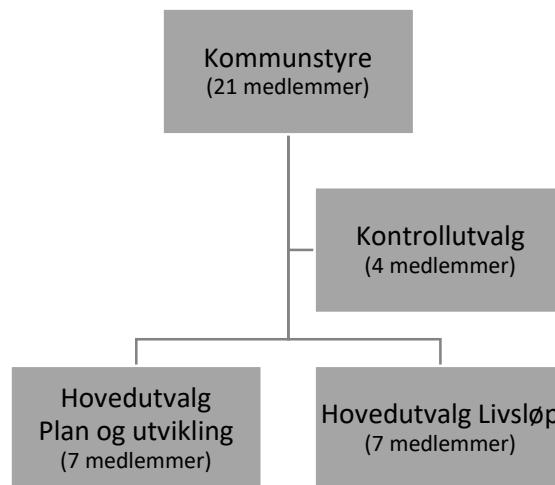
- Salg - oppnådd pris
- Kjøp - kjøpskostnader
- Konsulent - honorar til Ustekveikja Energi
- Finansielt - valuta- og prissikring
- Skatt - skatt på andelskraft
- Sum - netto inntekt for kommunen

Netto inntektene til Nesbyen kommune fra salg og kjøp av kraft ble ca. 4,2 mill. kr lavere enn prognosert i desember 2023, og avviker fra revidert budsjett 2023 med ca. 10,3 mill. kr. En av årsakene til avvik fra prognose pr desember 2023 handler om at selvkostpris for kjøp av andelskraft var vesentlig større enn budsjettet av Ustekveikja Energi for 2023. Selvkostprisen var ikke kjent før januar 2024, og forklarer ca. 2 mill. kr av avviket mot siste prognose.



3 Politisk styring

Etter valget høsten 2023 er politisk styring i kommunen organisert slik:



I tillegg har kommunen etablert Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne. De folkevalgte møter også i ulike styrer eller representantskap i bedrifter, stiftelser og interkommunale samarbeid – der kommunen har eierandeler eller interesser. De deltar også i samarbeidsutvalget ved alle skole og barnehager.

Kommunestyret	Kvinner	Menn
Prosent per kjønn	29%	71%
Antall per kjønn	6	15
Gjennomsnittsalder	54	50

Politisk sekretariat er en administrativ funksjon for tilrettelegging i forhold til de politiske styringsorganene, og er organisatorisk knyttet til HR og fellestjenester.

Nærmere informasjon om utvalg, styre og råd finnes her: [Utvalg, styre og råd \(nesbyen.kommune.no\)](https://nesbyen.kommune.no/utvalg-styre-og-rad)

4 Kommunen som arbeidsgiver

Likestilling og mangfold i Nesbyen

I Nesbyen jobber vi hver dag for å ivareta våre ansatte i et likestillings- og mangfolds-perspektiv. De kommunale tjeneste blir stadig mer komplekse og sammensatte. Demografien i Nesbyen viser, som resten av landet, at vi blir stadig flere eldre og færre i yrkesaktiv alder. Medarbeidere med riktig kompetanse er en knapp ressurs. Mange arbeidsgivere ønsker de samme arbeidstagerne. Dette forutsetter at vi i Nesbyen oppleves som en attraktiv arbeidsgiver, som legger til rette for læring, kompetanseutvikling og spennende oppgaver. Kommunen vil derfor i forbindelse med omstillingen prioritere arbeidet med å videreutvikle løsninger for å beholde, tiltrekke seg og rekruttere kompetanse i årene fremover. Dette inkluderer blant annet omdømmebygging, kompetanseheving, smidig organisering og godt arbeidsmiljø. Vi ønsker å tilrettelegge for at våre ansatte får ut sitt potensiale og opplever mestring og motivasjon i jobben sin. Det skal være meningsfylt å dra på jobb i Nesbyen, og vi vil være en arbeidsgiver som legger til rette for hele livsløpet til medarbeiderne.



Årsrapport 2023 – Nesbyen kommune

Arbeidsmiljøet i Nesbyen skal være preget av likeverd, mangfold, inkludering og respekt. Ansatte skal oppleve trygghet og tilhørighet, alle skal bli sett, verdsatt og anerkjent for den de er.

Nesbyens personalpolitiske retningslinjer sier følgende:

«Alle medarbeidere skal behandles med likeverd, med like muligheter og rettigheter uavhengig av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person.»

Disse verdiene ligger til grunn for ansettelses- og rekrutteringsarbeidet, samt tilgjengelighet og tilrettelegging i arbeidet.

Som tabellen under viser, er det som tidligere år overvekt av kvinner i tjenesteområdene. Totalt er antall ansatte 412 personer på 387,64 årsverk. I kommunedirektørens ledergruppen er det 6 kvinner og 2 menn.

Fremover vil vi satse på systematisk utvikling av vår organisasjonskultur, ledelse og medarbeiderskap.



4.1 Likestilling

Kjønnsbalanse – ansatte

	Totalt	Kvinner	Årsverk	Menn	Årsverk	% Kvinner	%Menn
Fellestj./rådm	17	14		3		82	18
Oppvekst og kultur	130	108		22		83	17
Helse og omsorg	222	193		29		87	13
Teknisk	37	21		16		57	43
VAR	6	0		6		0	100
Antall ansatte	412	336		76			
Antall årsverk	388		318		70	82	18

Gjennomsnittslønn etter utdanning (i 1000 kr)

Nesbyen kommune	Menn	Kvinner
Ufaglært	426	448
Faglært	484	480
Faglært med fagskole	518	508
Høyere utdanning	556	567
Høyere utdanning - mer enn 3 år	667	630
Personlig lønn	874	750
Tjenesteledere /rektorer	787	814
Ledere, gjennomsnitt	923	938

Når det gjelder lønn, gjennomfører kommunen prinsippet om lik lønn for likt arbeid uavhengig av kjønn. Hovedavtalen og HTA legges til grunn for utvikling av lokal lønnspolitikk og lønnsoppgjør.

Heltid /deltid fordelt på kjønn

Nesbyen kommune	Menn	Kvinner
Deltidsstilling	41	140
Fulltidsstilling	42	169

Det er fokus på ufrivillig deltid. Flere har fått utvidet stilling eller gått fra midlertidig til fast stilling etter AML §14-9 også dette året.

Endringer fra 2022

Det er ingen store endringer i kjønnsbalansen blant ansatte i Nesbyen kommune fra 2022 til 2023.

4.2 Sykefravær

Kommunen jobber kontinuerlig med å redusere sykefraværet i organisasjonen og på det enkelte tjenestested. Det er prioritert og satset på ulike arbeidsmiljø- og sykefraværstiltak de siste årene. Totalt har sykefraværet gått noe ned (0,7%) i 2023 sammenlignet med 2022. Kommunen vil fortsette å prioritere tiltak knyttet til reduksjon av sykefravær.

Budsjettpremisen for år 2023 var sykefravær på 6%. Oppnådd nivå er på 7,3%, noe som likevel er lavere enn i 2022. Kvinner hadde et korttidsfravær på 2,8 % og et langtidsfravær på 5,8 %, menn hadde et korttidsfravær på 1,6 % og et langtidsfravær på 2,9 %, av det totale fraværet for alle på ca. 7,3%.



Sykefravær 2023 Nesbyen kommune:

Ansvar	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Totalfravær
Oppvekst/kultur	1,7	6,9	8,7
Helse/omsorg	2,5	5,1	7,6
Teknisk/Var	1,4	2,2	3,6
Kommunedirektør	1,8	2,2	4,0
Totalt i kommunen	2,1	5,2	7,3

Landsgjennomsnitt totalt er 7% i 2023.

Midlertidige ansatte

Nesbyen følger målsetningen i norsk arbeidsliv om at bruken av midlertidige ansettelser skal være begrenset. Midlertidige kontrakter brukes ved ansettelser av lærlinger eller når det er erstatninger for lengere fravær. I Nesbyen jobber vi kontinuerlig med opplæring og har en utstrakt bruk av «Fagbrev på jobb», i tillegg til tradisjonelle lærlingkontrakter. Det etterstrebes å ansett i faste og fulle stillinger så snart fagbrev er på plass.

Deltid

Som et hovedprinsipp tilbyr Nesbyen kommune fulle stillinger til de som ønsker det. Våre deltidsstillinger er primært knyttet opp mot medarbeidere som selv ikke ønsker å jobbe fulltid. Samtidig vil disse alltid ha et fortrinn om de ønsker å ha en høyere stilling.

Det legges til rette for at medarbeidere som ønsker en redusert stilling på grunn av egen livssituasjon skal kunne få dette i kortere eller lengre perioder.

Tilrettelegging

I Nesbyen legges det til rette for at du som medarbeider skal kunne jobbe basert på ulike behov i ulike livsfaser.

Langsiktig strategisk arbeid med mangfold og inkludering

Nesbyen har i flere år jobbet med ulike tiltak for å fremme kjønnsbalanse og likestilling. Dette er et langsiktig arbeid som det må jobbes strukturert med over tid. I Nesbyen er HR-leder sertifisert Mangfoldsleder gjennom Seema. Vi legger nå opp til at vi skal jobbe med mangfold og inkludering i et verdiskapingsperspektiv etter Norsk Standard for mangfoldsledelse (NS 11201), i årene fremover.

Det er viktig for Nesbyen og se vårt eget arbeid opp mot det store bilde i Norge og resten av verden. Derfor er det fint å se av følgende Bærekraftsmål fra FN's støtter vår egen visjon om et bærekraftig og godt lokalsamfunn:

Bærekraftsmål nr 8 – Anstendig arbeid

- ⇒ Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

Bærekraftsmål nr 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn

- ⇒ Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

4.3 Helse-, miljø og sikkerhet (HMS)

Våre ansatte skal være trygge på jobb og ha en god arbeidshverdag. Det betyr at Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS) m ivaretas i alle deler av organisasjonen. Alle våre tjenester skal leveres i trygge forhold og ingen skal oppleve at det er farlig på jobb.



Årsrapport 2023 – Nesbyen kommune

I Nesbyen har vi gode rutiner for HMS- arbeidet og jobber tett med Medco, vår leverandør bedriftshelsetjenester. Det gjennomføres årlig vernerunder og det rapporteres på AMU møter hvor arbeidstaker, arbeidsgiver, tillitsvalgt, verneombud, og bedriftshelsetjenesten er representert.

Som ett ledd i en tryggere hverdag har vi det siste halvåret innført kvalitetssystemet Compilo, som også er vårt avvikssystem. Avviksrapportering med tilhørende tiltaksoppfølging er et satsningsområde. Vi ser med det nye systemet en økende grad av avviksrapportering, og på litt lengere sikt vil dette gi oss verdifull innsikt i hvor vi bør sette inn tiltak for ytterligere å styrke vårt HMS-arbeid.

Det har ikke vært noen alvorlige hendelser blant ansatte i 2023.



5 Sektorene

5.1 Generell informasjon

Tabellen under viser forbruket på sektorene. Fellesområdet er delt ut fra sentraladministrasjon og VAR er delt ut fra sektor Teknisk for sikre en bedre oversikt.

Sektor	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2023	Differanse mellom budsjett og regnskap
Sentraladministrasjon	32 215 483	36 199 453	3 983 970
Fellesområdet	-38 383 283	-39 366 494	-983 211
Oppvekst og kultur	93 485 902	93 263 303	-222 599
Helse og omsorg	195 792 768	160 709 443	-35 083 325
Teknisk drift	43 888 817	39 931 910	-3 956 907
VAR	-6 906 131	-11 049 004	-4 142 873

Nesbyen kommune leverer etter 2023 et resultat som viser et merforbruk på 14,6 mill.kr. Det betyr i realiteten at vi må hente inn tilsvarende beløp i løpet av 2024 og 2025 for å unngå ROBEK. Allerede i 2024 har vi tiltak som skal bidra til at vi når dette målet, men vi må omstille oss ytterligere.

Årsresultatet speiler et høyt aktivitetsnivå, hvor det er et merforbruk knyttet til lønn, overtid og vikarer innenfor de fleste av kommunens tjenesteområder. I tillegg yter kommunen sammensatte tjenester til utsatte grupper, som til sammen utgjør betydelige kostnader. Detaljert analyse av sektorene er finnes i kapitlene 5.2 – 5.6.



5.2 Sentraladministrasjon

Tjenestebeskrivelse og organisering

Fellestjenestene samordner og innehar støttefunksjon for kommunens informasjonsvirksomhet, merkantile tjenester, arkiv, post, IKT, HR, økonomi og beredskap. I tillegg omfatter fellestjenestene servicetorget og flyktningtjenesten i 2023.

Interkommunale samarbeid

Fellestjenesten har som ansvarsområde å følge opp interkommunale samarbeider. Kommunen er vertskommune for systemet innen Økonomi, lønn og fakturering for samtlige Hallingdalskommunene, i tillegg er vi vertskommune for Kulturskolen Nesbyen og Flå.

Regionalt samarbeid er viktig for Nesbyen kommune, og kommunen er representert i alle regionale faggrupper, der det også pågår større og mindre samarbeids- og utviklingsprosjekter. Dette gjelder for alle tjenesteområder i organisasjonen.

Økonomi

Sentraladministrasjon	Regnskap 2023	Buds(end) 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022	%- forbruk
Brukerbetaling	-2 780	-19 570	-19 570	-	14,21 %
Andre salgs- og leieinntekter	-79 759	- 103 000	- 103 000	-74 002	77,44 %
Overføringer og gaver	-5 724 541	-2 807 972	-2 807 972	-6 413 040	203,87 %
Konsesjonsavgift	-3 015 535	-2 758 000	-2 758 000	-2 757 792	109,34 %
Lønnsutgifter	15 921 060	14 104 568	13 944 568	13 884 520	112,88 %
Sosiale utgifter	5 635 010	4 478 384	4 478 384	4 126 884	125,83 %
Kjøp av vare og tjenester som inngår i tj.produksjon	14 754 754	14 936 938	14 936 938	13 702 379	98,78 %
Overføringer	7 295 071	6 200 615	6 200 615	8 232 544	117,65 %
Renteinntekter og utbytte	-23 677	-	-	-15 296	
Renteutgifter og låneomkostninger	-	-	-	239 523	
Bruk av avsetninger	-3 070 264	- 940 510	- 940 510	-3 444 603	326,45 %
Sum avsetninger	526 146	3 108 000	3 108 000	2 966 285	16,93 %
TOTALT	32 215 483	36 199 453	36 039 453	30 447 402	89 %

Årsak og sammenheng

Sektoren leverer samlet sett et mindreforbruk på 4 mill .kr. Dette skyldes i hovedsak:

- budsjettert for høy avsetning til bundne fond (2,6 mill .kr) knyttet til konsesjonskraftavgift
- budsjettert for lavt bruk av bundne fond (2,1 mill. kr) til bruk av bruk av næringsfond



Diagrammet viser sykefraværsutviklingen for enheten i periode 2015-2023



5.3 Fellesområdet

Tjenestebeskrivelse og organisering

Fellesområdet omfatter pensjonsområdet når det gjelder premieavvik, amortisering og bruk av premiefond. I tillegg kommer til politisk aktivitet, kraftomsetning og finansielle forhold (*rente og gebyrinntekter vedr. inkassokrav og motpost avskrivninger*).

Økonomi

Tabellen viser hvordan tildelte økonomiske ressurser er benyttet.

FELLESOMRÅDE	Regnskap 2023	Buds(end) 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022	%-forbruk
Andre salgs- og leieinntekter	-23 329 227	-35 721 501	-42 761 501	-26 081 342	65,31 %
Overføringer og gaver	-2 825 103	- 105 596	- 105 596	-615 230	2675,39 %
Lønnsutgifter	2 652 174	-	-	464 790	
Sosiale utgifter	-30 431 836	-14 502 139	-14 502 139	-12 203 173	209,84 %
Kjøp av vare og tjenester som inngår i tj.produksjon	30 944 047	26 116 212	24 566 212	28 141 353	118,49 %
Overføringer	3 507 389	3 905 596	3 905 596	3 781 729	89,80 %
Renteinntekter og utbytte	-38 307	-60 073	-60 073	-38 049	63,77 %
Renteutgifter og låneomkostninger	-	-	-	116	
Motpost avskrivninger	-18 775 420	-18 998 993	-18 998 993	-18 998 989	98,82 %
Bruk av avsetninger	-87 000	-	-	-	
TOTALT	-38 383 283	-39 366 494	-47 956 494	-25 548 794	98 %

Årsak og sammenheng

Området har følgende avvik:

- premieavviket er innenfor budsjetterte rammer
- bruk av premiefond ikke budsjettert – inntekt på 12,3 mill. kr
- svikt i kraftinntekter på 10,3 mill. kr mot revidert budsjett



5.4 Oppvekst og kultur

Tjenestebeskrivelse og organisering

Oppvekst og kultur omfatter blant annet:

- myndighetsutøvelse knyttet til lov- og regelverk innenfor hele oppvekstfeltet, inklusive kommunen som skole- og barnehageeier
- utvikling og drift av barnehager
- utvikling og drift av grunnskole (inkl. SFO) og kulturskole
- forebyggende arbeid for barn og unge
- utvikling og drift av kulturområdet, herunder generell kulturadministrasjon, tilskuddsordninger, kontakt med lag og foreninger, kino, kulturhus, ungdomsklubb, bibliotek, barn og unges kommunestyre, den kulturelle skolesekken m.m.
- interkommunalt samarbeid fra Gol vaksenopplæring, samt PPT og OT for nedre Hallingdal IKS

Overordna mål og status

Kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 2030 angir tydelige ambisjoner for Oppvekst og kultur. I det følgende beskrives noen av disse opp mot måloppnåelse:

Alle barn og unge skal ha trygge og utviklingsfremmende oppvekstvilkår

Dette er hovedfokus for hele sektoren i alt vi gjør, og som vi også styres etter i lovverk og overordnede planer. Det viktigste forebyggende arbeidet vi gjør er det som gjøres hver dag ute i de ulike tjenestene for å skape trygghet og positiv utvikling hos barn og unge.

Nesbyen kommune har i stor grad lyktes med å skape trygge og utviklingsfremmende oppvekstvilkår de siste 10 årene. Tjenestene våre samarbeider tett med bl.a. helsestasjonen, PP-tjenesten og barnevernet, både når det gjelder enkeltbarn og større faglige satsinger. Ungdomslos, logoped og helsestasjon har en viktig forebyggende funksjon for elevene, med oppfølging av enkeltelever og grupper. I dette krevende året har det meste av ressurser vært brukt på ordinær drift og håndtering av alvorlige saker og sykefraværsrelaterte konsekvenser. Pedagogisk utviklingsarbeid og tiltak for tidlig innsats er blitt noe nedprioritert.

Det har vært slitasje på personalet siden starten av pandemien. Situasjonen har blitt forsterket av at vi ikke får tak i vikarer til barnehagene og SFO. Konsekvensene har blant annet vært periodevis reduserte åpningstider. Ansatte har måttet gjøre en ekstra innsats for å dekke opp for kolleger. Ledere i både barnehager og skoler har lagt om bemanningsplaner og søkt å finne kortsiktige løsninger. Vi må fremover finne løsninger for mer stabil bemanning for å sikre verdifull kompetanse.

Det er gjennomført innsparinger i sektoren på til sammen ca. 8 millioner siden 2019, mesteparten på skolene. Redusert bemanning har resultert i et større arbeidspress på gjenværende personale, kombinert med utfordringer med å få tak i vikarer. På grunn av innsparingene er den enkeltes årsverk i skole med bundne timer omtrent helt fylt opp og fleksibiliteten for å dekke opp fravær borte. Dette har gitt mer bruk av overtid. Fravær og mangel på personale har også medført at skoleledelsen har måttet bruke mer av sin tid på undervisning, og har dermed mindre tid til pedagogisk og administrativ ledelse. Samtidig øker forekomsten av ufrivillig skolefravær og andre psykososiale utfordringer i skolene.

Likevel kommer Nesbyen kommune på 6.plass i Kommunebarometeret innen Oppvekst for 2023. Det er med andre ord mye å være stolt av innen Oppvekst hos oss. Omstilling kan utfordre kvaliteten på det faglige og sosiale innholdet i barnehager og skoler fremover. Vi må sikre å fange opp barn og unge som strever tidlig også i fremtiden.

For å styrke lavinntektsfamilier og fritidsaktiviteten blant barn og unge har vi noen kommunale tiltak, slik som blant annet drift av Utlånsbua. Besøk og utlån har hatt en kraftig vekst med doblet besøk og



utlån siste 2 år (2030 utlån og 1930 besøk i 2023)! Utlånsbua er drevet av Nesbyen IL, Frivilligsentralen og Nesbyen kommune. Utlånsbua sin aktivitet er basert på ekstern finansiering og gaver. Frivillige bemanner Utlånsbua, med en relativt begrenset åpningstid.

Nesbyen kommune har inngått avtale med Nesbyen idrettslag om Aktive lokalsamfunn, som bidrar til et bredere fritidstilbud for barn og unge. Basistjenester som kino, Mortensløkka ungdomshus, kulturskole, bibliotek og kulturarrangement er viktige brikker i det forebyggende ungdomsarbeidet. Det er gratis inngang på Mortensløkka ungdomshus.

Kommunale moderasjonsordninger for foreldrebetaling på SFO ble avsluttet i 2022, men samtidig innførte regjeringen 12 timer gratis SFO pr uke for 1. trinn fra 1.8.2022 og for 2. trinn fra 1.8.2023. Makspris for foreldrebetaling i barnehage ble satt ned til kr 3.000 i 2023.

Nesbyen kommune skal ha full barnehagedekning med god kvalitet og hensiktsmessig organisering

Det er jevnt over god måloppnåelse, samt trygge forhold for barn og foreldre. Antall barn under 3 år har vært økende i Nesbyen, samtidig som det ble innført løpende opptak i barnehagene. Dette har medført mye arbeid med planlegging og rekruttering av personale for å øke kapasiteten og gi alle barn plass. Elvefaret åpnet avd. 2 igjen, i tillegg har 2 barnehager hatt utvidet gruppe og Nesbyen barnehage avd. Tryttertjern ble åpnet som naturbarnehage i august 2023 (2-årig ordning). Fra januar 2024 vil det være behov for at den 4. avdelingen i Nesbyen barnehage tas i bruk, og da er all tilgjengelig godkjent bygningsmessig kapasitet utnyttet.

Vedlikeholdsbehovet ute og inne i de tre minste barnehagene er merkbar. Det er derfor bevilget midler til utredning av ny barnehage (juni 2023). Sak ble fremmet til politisk behandling i oktober, men sendt tilbake til administrasjonen med ønske om utredning av flere ulike alternativer innen juni 2024. Tidligere tilstandsrapporter har synliggjort store vedlikeholds- og investeringsbehov. Byggene trenger generelt oppgradering og vedlikehold. I juni 2023 ble det bevilget midler til vognhus i Elvefaret og Briskebyen.

Lovbestemte minstekrav i bemannings- og pedagognormer ble innfridd ved barnehagestart (*minimum 1 voksen pr 3 barn under 3 år og 1 voksen pr 6 barn over 3 år og med minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år*). I tillegg brukes ressurser på barn med behov for tettere oppfølging i form av voksenstyrking for en periode eller rett til spesialpedagogisk hjelp etter utredning fra PPT. Siden bemanningen er på minimum og tjenestene består av små enheter er en sårbar med hensyn til sykefravær. Det har derfor vært krevende å holde barnehagene åpne, og å ha tilstrekkelig med vikarer i perioder. Pedagoger med langtidsfravær må ofte erstattes av ansatte uten godkjent utdanning, og midlertidig dispensasjon er gitt. Pedagogene har ikke fått brukt all avtalefestet planleggingstid og styrerne har gått inn for å erstatte fravær i personalet. Denne situasjonen har vært langvarig, noe som gjør at det oppleves som ekstra tøft.

Nesbyen kommune har en del barn som trenger særskilt oppfølging med ekstra bemanning. Det er stadig flere barn som får alvorlige diagnoser eller viser tidlige tegn til at de strever, gjennom bl.a. uro, utagering og språklige utfordringer. Flere barn henvises for utredning. Tidlig og tverrfaglig innsats er viktig, men da må den faste bemanningen økes slik f.eks. Gol og Hol har gjort. Ved å ta tak i utfordringene allerede i barnehagen, kan dette gi livsvarig effekt inkl. en bedre skolestart for det enkelte barn.

Nesbyen kommune skal ha gode skoler med kompetente og stabile lærerkrefter i et stimulerende og trygt læringsmiljø

Kommunen har et kompetent og relativt stabilt pedagogisk personale i barnehage og skole. Tjenestene våre har et godt omdømme i Hallingdal. Vi ser nå at det er færre kompetente og egnede søkere til ledige pedagogstillinger. Det er en ny situasjon i Nesbyen. Vi legger vekt på at de som ansettes har godkjent utdanning, og kan drive tydelig og inkluderende pedagogisk arbeid og ledelse. De skal også kunne fungere godt i den aldersgruppen de skal jobbe med.

Pr. 1.10.2023 hadde vi 296 elever (307 i 2022). Krigen i Ukraina har medført økt mottak av flyktninger i kommunen. Ca. 1/3 av de som bosettes har vært barn og unge, som har fått plass i barnehage og skole.



Økte kostnader til denne gruppen dekkes av integreringsmidler. Denne elevgruppen har behov for både psykososial støtte og veiledning, samt norskopplæring. Barn av arbeidsinnvandrere kommer som regel uten norskkunnskap og med variable skoleferdigheter, spredt på 1. – 10. trinn. Det er ingen statlig kompensasjon ved behov for økt bemanning til denne gruppen.

Den årlige elevundersøkelsen viser fortsatt at elevene opplever god støtte fra lærerne, det er høy trivsel og godt samarbeid mellom hjem og skole. Bemanningsnormen på gjennomsnittlig minst 1 lærer pr 15 elever i 1. – 4. trinn og 20 elever i 5. – 10. trinn er innfridd, siden de fleste kullene er så store at de må deles i to klasser. Alle lærere oppfylte ved skolestart kompetansekravene for tilsetting.

Skolene skal være inkluderende og preget av kultur for læring – med rom for alle og blikk for den enkelte

Målet er viktig for skolenes elev- og læringssyn, og preger det daglige arbeidet. Grunnlaget for god læring legges tidlig i barneårene, med utvikling av språklige og motoriske ferdigheter og sosial kompetanse. Derfor er tidlig innsats viktig. Foreldre har en nøkkelrolle og styrking skjer gjennom barnehager og helsestasjon, før elevene går over i skolen. Nesbyen har gode overgangsplaner mellom barnehage og skole. I 2023 ble overgangsplan mellom barneskole og ungdomsskole revidert. Planene skal sikre en trygg og god overgang for både elever og foresatte, og de gir elevene og skolene et godt utgangspunkt videre.

Nesbyen kommune skal legge til rette for utdanning for framtida med gode læremidler i et godt læringsmiljø

Barnehagene har tatt i bruk digitale verktøy i sin pedagogiske virksomhet, i tråd med årsplaner. Barnehagene og 1. – 3. trinn på barneskolen bruker nettbrett i pedagogisk arbeid. 4. – 10. trinn bruker PC. Det ble tatt et løft på IKT-utstyr i skole i 2023, samt oppgradering av nettet. Plan for skoleutvikling og skolesamarbeid 2021 – 2025 ble vedtatt i kommunestyret i desember 2020, og ligger til grunn for skolenes prioriteringer disse årene. Skolene har kjøpt inn en del nye læreverk og digitale ressurser, knyttet til iverksetting av endret læreplanverk fra 2020 og videre. Skolene har begrensede midler til innkjøp, samtidig som det er behov for å skifte ut læreverk i nesten alle fag i løpet av få år. Regionalt program for utvikling og lederstøtte i skoler og barnehager, samt andre aktuelle kurs og temasamlinger er i liten grad gjennomført, på grunn av sykefravær og vikarbehov. 5 lærere startet på videreutdanning finansiert av Udir høsten 2023.

Alle som bor og vokser opp i Nesbyen skal kunne identifisere seg med, og føle tilhørighet til kommunen sin gjennom varierte kulturtilbud / Barn og unge skal ha et variert og tilpasset fritidstilbud

[Biblioteket](#) åpnet dørene til flotte nye lokaler i Embetsgarden 1. juni 2021. Pandemien medførte noen begrensninger i oppstarten, men er nå i fullt bruk både som folkebibliotek og skolebibliotek for ungdomsskolen. Biblioteket har hatt en nedgang i utlån siden rekordåret 2022 (19.128 utlån i 2023, 22.019 utlån i 2022). Det har også vært en nedgang i besøk.

[Nesbyen kino](#)

I 2023 var Nesbyen kino i vanlig drift. Billett-/kioskinntekter var ca. kr 23.000 høyere enn budsjettet.

Kinoen hadde likevel overforbruk på grunn av høy strømpris, høyere pensjonskostnader/arbeidsgiveravgift enn budsjettet, kraftstasjon til filmteknisk utstyr måtte erstattes, lisens/gebyr for nytt billettssystemet. Kinoen brukes mest av barn og voksne. Ungdom bruker tilbudet mindre enn før. Dagkino (tidl. seniorkino) er et tilbud med varierende besøk.

[Kulturhuset Banken](#)

Her har det vært 75 bruksdager (konserter/forestillinger/møter/foredrag o.l.) i 2023.

[Mortensløkka ungdomshus](#) er et tilbud med juniorklubb (5. – 7. klasse) og ungdomsklubb (8. klasse – t.o.m. 18 år), gratis inngang. Musikkverkstedet koster kr 300 pr person pr år og er tilgjengelig for alle. Både juniorklubb og ungdomsklubb har hatt forholdsvis høyt besøk i 2023. Musikkverkstedet ble brukt av 15 personer.



Nesbyen skal ha mange [arrangementer og festivaler](#), og vil som følge av det være en attraktiv møteplass for handel og næringsliv, idrettsaktiviteter og kulturelle opplevelser (Strategisk plan for kultursektoren 2015 – 2025 – rev. 2022):

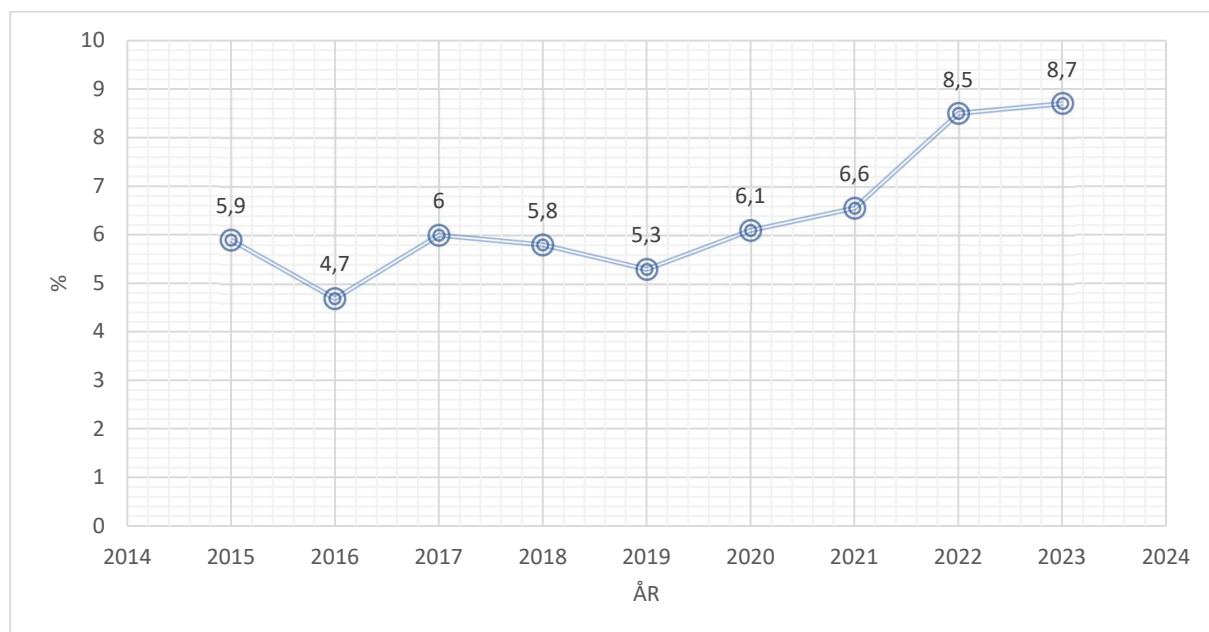
Foreninger og private er i stor grad med på å opprettholde et variert idretts- og kulturtilbud gjennom året, med en del støtte fra kommunen. Mange aktive lag og foreninger bidrar til at det blir høyt aktivitetsnivå i bygda, i tillegg til kommunale arrangement i bl.a. kulturhuset og på biblioteket. De fleste faste arrangementene var tilbake i 2023, med god aktivitet og høyt publikumsbesøk.

[Kunstlandskap Nesbyen](#) har permanente utstillinger i kontorbygget og bryggerhuset, og en kunstvandring med staffeliet utstilt langs Rukkedøla og i gamle Nes (I Gudes fotspor). Driften i 2023 har vært gjennomført av Buskerudmuseet avd. Hallingdal. Besøket på den permanente utstillingen tok seg opp i 2023, men er fortsatt lavt. Buskerudmuseet la fram en drifts-/bruksplan for Kunstlandskap Nesbyen som skulle vært behandlet politisk høsten 2023. Grunnet manglende kapasitet som følge av mye arbeid med ødeleggelser/konsekvenser av sommerens ekstremvær, ble kommunens videre arbeid med drifts-/bruksplan (med beregning av kostnader) utsatt.

[Arbeidsmiljø og nærvær](#)

Oppvekst og kultur har et stabilt og kompetent personale, erfarne ledere og et utviklende arbeidsmiljø som er preget av høy grad av trivsel. Nærværet er på 91,4 % for 2023. Vi jobber aktivt for å få til et positivt arbeidsmiljø, med bl.a. ulike sosiale tiltak, kompetanseutvikling og annen oppfølging.

Fra korona-utbruddet i mars 2020 og fram til nå, så har vi hatt og har en krevende situasjon. Sykefraværet har økt kraftig fra det siste «normalåret» i 2019 til 2023 (fra 5,3% til 8,6%). Langtidsfraværet har økt med ca. 65% fra 2022 (fra 4,2% til 6,9%).





Styringsmål

Styringsmål	Datakilde	Status oppvekst og kultur 2023		Mål 2023
		Nesbyen	Norge	
Ø Økonomisk resultat i tråd med budsjett	Regnskap Visma 2023	101%		< 100%
M Sykefravær (inkl. koronarelatert fravær)	Nærværstatistikk - korttidsfravær - langtidsfravær	91,4% 1,7% 6,9%	93.2%	nærvær 96% = <4.0
B Biblioteket - Utlån pr innbygger - Besøk	Nesbyen kommune 2023 + SSB 2021	5,8 3,7	3,2 4,1	>6
B Barnehage – Andel barnehagelærere i grunnbemanningen	SSB	46,6%	41,6%	50%
M Barnehage – Andel styrere/ ped.ledere med barnehagelærerutdanning	Nesbyen kommune + SSB	100%	99,8%	100%
B Barneskole - Resultater på nasjonale prøver i engelsk, lesing og regning (5. trinn)	Udir 2022/2023 Tilstandsrapporten	33,3 35 19	24,7 22,6 25,2	<20% av elevene på trinn 1
B Ungdomsskole - Resultater på nasjonale prøver i engelsk, lesing og regning (8. trinn)	Udir 2022/2023 Tilstandsrapporten (få elever, resultat u.off.)	- (u.off.) - (u.off.) - (u.off.)	9,4 8,9 9,6	0% av elever på trinn 1
B Ungdomsskole - Resultater på nasjonale prøver i lesing og regning (9. trinn)	Udir 2022/2023 Tilstandsrapporten	- (u.off.) 4,9	6,2 5,2	0% av elever på trinn 1

Økonomi

Oppvekst og kultur	Regnskap 2023	Buds(end) 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022	%-forbruk
Brukerbetaling	-4 840 964	-3 797 457	-3 467 457	-4 301 995	127,48 %
Andre salgs- og leieinntekter	-772 492	- 655 608	- 655 608	-539 125	117,83 %
Overføringer og gaver	-10 773 774	-5 426 313	-5 426 313	-9 723 837	198,55 %
Andre statlige overføringer	-42 000	-	-	-29 406	#DIV/0!
Lønnsutgifter	69 793 120	67 283 286	63 013 286	62 039 878	103,73 %
Sosiale utgifter	21 053 559	17 303 316	17 303 316	14 920 062	121,67 %
Kjøp av vare og tjenester som inngår i tj.produksjon	13 088 156	13 781 012	11 636 012	12 622 844	94,97 %
Overføringer	4 664 543	4 203 475	4 203 475	3 271 304	110,97 %
Avskrivninger	423 572	571 592	571 592	571 589	74,10 %
Bruk av avsetninger	-24 136	-	-	-407 814	#DIV/0!
Sum avsetninger	916 319	-	-	654 365	
TOTALT	93 485 902	93 263 303	87 178 303	79 077 865	100 %

Årsak og sammenheng

Sektoren har totalt sett et budsjettavvik på ca. 0,2 mill. kr:

- økte inntekter knyttet til brukerbetaling, sykelønnsrefusjon og tilskudd – til sammen om lag ca 6 mill.kr
- overforbruk på lønn, knyttet til vikarer og overtid utgjør om lag 2,5 mill.
- sosiale utgifter fremkommer med et merforbruk på om lag 4 mill.kr som skyldes pensjonskostnader.



5.5 Helse og omsorg

Tjenestebeskrivelse og organisering

Sektoren er kommunens største tjenesteområde, og mange av tjenestene har døgnekstrem drift. Området inneholder blant annet følgende tjenester:

- institusjonstjenester
- hjemmetjenester
- hverdagsrehabilitering
- tjenester til personer med demens
- tjenester til utviklingshemmede
- omsorgsboliger med heldøgns omsorg og pleie
- dagsentertjenester
- tilbud innen rus og psykiatri
- lege og legevaktstjenester
- jordmor, helsesøster og skolehelsetjenester
- kommunal og privat avlastning
- koordinerende enhet og tjenestetildelingskontor med fagutviklingssykepleier
- i tillegg til interkommunale tiltak og samarbeid. Ansvar for kommunal og statlig del av Nav er ute av helse og omsorgsbudsjettet og lagt til økonomiavdelingen.

Overordna mål og status

Kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 2030 angir særlig følgende hovedmål innenfor området:

- Aktive, selvstendige eldre
- Bedre psykisk helse gjennom livsmestring, sosialt fellesskap og aktivitet

For å nå disse målene er særlig følgende tema fremhevet:

- *flere står lengre i arbeid*
- *flere bor hjemme lengre*
- *friske og selvstendige eldre*
- *god psykisk helse i befolkningen.*
- *sikre en helhetlig satsing der psykisk helse er en likeverdig del av folkehelsearbeidet*

Under følger en gjennomgang av tjenestene innenfor sektoren, hvor også hovedmålene og innsatsene speiles.

Helse og forebygging - ansvar 300

Nesbyen legekontorer

Nesbyen legekontor har i 2023 videreført sitt gode tjenestetilbud. Dette tjenestetilbudet holder en høy standard innen sitt fagfelt. Spesielt med tanke på bredt kompetansespekter på hjelpepersonell og fastleger med spesialiseringer og lang erfaring på lokalt legekontor. Videre stabilisering og holde seg attraktive med tanke på rekruttering blir svært viktig også fremover.

2023 har vært et krevende år for ansatte med ulike driftsutfordringer. Spesielt med tanke på bemanning både når det gjelder fastleger og hjelpepersonell. Det har vært en merkbar utvikling de siste år med betydelig større pasienttrykk. Nesbyen kommune er blitt en stor turistkommune og turiststrømmen merkes spesielt på helger og ferier. Det kan være opp til 13 000 flere innbyggere i høytider. Dette preger også helsetjenesten i kommunen.

Grunnbemanningen på hjelpepersonell er lav, og dermed sårbar har vi erfart de siste par år. Dette medførte både i 2022 og 2023 dager som legekantoret kun tok imot øyeblikkelig hjelp.

Ansatte på legekantoret har sett frem til 2023, da det var satt av penger til oppgradering av lokalene. Det er rapportert utfordringer med gammelt utstyr og lokaler som ikke har lydtettevegger. Sistnevnte bidrar til at man ikke klarer å ivareta taushetsplikten i den grad man skal. Det er store endringer de siste



årene på pasientoppdrag og trafikk av turister. Det er gitt økt behov for sykepleierfaglig kompetanse for å kunne avlaste legene. Det er blitt ansatt radiograf og bioingeniør noe som bidrar til at Nesbyen legesenter kan utføre flere oppgaver lokalt, slik at man reduserer innleggelser i sykehus.

Overforbruket på legetjenesten, skyldes kjøp av vikarlege for å dekke pasientlister og kommunal legevakt. Fastlegene har gått ned på pasientlistene sine med bakgrunn i stor arbeidsbelastning. Det gir kommunen utfordringer ved at noen innbyggere står uten fastlege.

Legevakt

2023 har gitt en økt kostnad i det interkommunale samarbeidet på nattlegevakt tilsvarende kr. 604 764. Dette har sammenheng med at Nesbyen legesenter benyttet vikarbyrå for legetjenester, da vi ikke fikk dekket vårt ansvar på nattlegevakt med våre fastleger i kommunen.

Psykisk helse voksne og rusomsorgen

Psykisk helse voksne og rusomsorgen har en svært stabil og tverrfaglig kollegagruppe. Dagsenteret har drift fire dager i uken med variasjon i aktiviteter. Botiltaket vil i løpet av første del av 2024 ha alle sju omsorgsboliger utleid. I tillegg vil uteteamet i psykisk helse flytte inn i Familiens hus første halvdel av 2024. Dette vil frigjøre en omsorgsbolig som er brukt til kontor/samtalerom. Denne omsorgsboligen vil da kunne leies ut. Det er et stort fokus på systematisk målrettet psykisk helsearbeid og videreutvikling av det viktige lavterskeltilbudet for kommunen. I 2023 kom det hele 72 nye henvendelser til psykisk helse voksne. I desember 2023 hadde psykisk helse ca. 150 brukeroppfølginger fra Nesbyen kommunes innbyggere. Dette tror vi skyldes i stor grad at tjenesten nå fremstår på alle nivå som et lavterskeltilbud. Dette har vi hatt stort fokus på de siste årene. Komme inn tidlig med bistand og hjelp, og med rett hjelp som skal oppleves som god hjelp.

Det har vært gjennomført flere selvhjelpsgrupper i samarbeid med Familiens hus. I tillegg gjennomføring av lavterskelkurs, slik som Tankevirus. Gruppetilbudene bidrar til at vi møter flere, og vi ser at det å møtes i grupper bidrar til ny kontakter og deling av erfaringer som kan være god hjelp og støtte hos den enkelte.

Familiens hus

Det har vært stor aktivitet i Familiens hus. Samlokaliseringen har vært en suksess, med kortere vei mellom de som er sentrale rundt barn og unge. Vi har klart å opprettholde 1,6 stilling inn i skolehelsetjenesten. Det er viktig å være der barn og unge oppholder seg mye av dagen. Samtidig utfordrer dette oss, da vi ser en dreining i større ansvar i oppfølging og behandling lokalt i kommunen. Vi opplever at spesialisthelsetjenesten har en høyere terskel for å ta inn barn og unge til behandling, og vi er bekymret for en mulig utviklingen der vi får mindre tid til forebyggende arbeid. Dersom ressurser må dreies mer mot individnivå og der det «brenner». Vi ønsker å kunne ha kapasitet til begge deler. Oktober 2023 kom en ny veileder for psykisk helsearbeid barn og unge. Her fremgår det i enda større grad ansvar til kommunene også når det gjelder behandling innenfor dette fagfeltet. Per i dag har vi ingen ressurser til å imøtekomme veileders ytterligere krav til denne tjenesten.

Bemanning og rekruttering

Helse og omsorgstjenestene i kommunen har et kontinuerlig behov for kvalifisert arbeidskraft. Helse og omsorg fikk tilsatt 7 sykepleiere og 4 helsefagarbeidere ved årsskifte 2022/2023. Det er 1 sykepleier og 0,5 helsefagarbeider per avdeling som har turnusarbeidere. Det har vært ute ledige turnus-stillinger fra februar 2023 uten noen søkere.

Rekrutteringsutfordringene har vist seg vanskeligere etter pandemien. Dette kan ha sammenheng med slitasjen på helsepersonell etter 3 år med full beredskap. Det er ikke pandemien alene som er årsaken til at interessen for å arbeide i helse og omsorgssektoren er dårlig, men det kan være en av flere årsaker. Helse og omsorgstjenesten opplever at det å arbeide turnus er krevende og flere søker seg bort eller søker seg til dagstillinger.

Tilgangen på helsepersonell handler like mye om å beholde det personellet vi har ansatt, som å rekruttere nytt personell inn i tjenesten. Arbeidsforholdene må og skal være så gode at vi kan begrense



turnover og frafall fra tjenesten. Det vi er opptatt av er at vi kan tilby ansatte jobb i andre deler av helse og omsorgssektoren om det skulle være behov for endring.

Helse og omsorgs har flere ansatte over 60 år – noe som gir stor bekymring for hvordan helse og omsorgstjenesten skal få rekruttert inn, for å erstatte de som i løpet av kort tid går av med pensjon. Flere har særavtaler og vil kunne gå av som 62 år. Vi blir helt avhengig av å beholde folk etter 60 år for å klare å yte lovpålagte og faglig forsvarlige tjenester fremover.

Miljøterapi-tjenesten - ansvar 320

Avdelingen er organisert i teambasert fagutvikling. I den forbindelse er det jobbet med forbedring av turnus med tanke på bedre ressurs- og fagutnyttelse. Den nye turnusen ble iverksatt rett over nyttår. Det er lagt ned mye arbeid med tanke på at den skal fungere optimalt for brukerbehov, teamene, dispensasjoner rundt Helse- og omsorgsloven kapittel 9, og med tanke på fordeling av kompetanse og ressurser på de ulike vaktene.

Alle ansatte har gjennomgått kurs i helse- og omsorgsloven kapittel 9 (lovpålagt fra statsforvalter). Kurset er del av et interkommunalt samarbeid med tanke på opplæring av ansatte, felles rutiner og prosedyrer. Det er også gjennomført konflikthåndteringskurs kurs for ansatte i som jobber i tiltak rundt beboere med utfordrende atferd.

Vi hadde tilsyn fra arbeidstilsynet i september 2023 som resulterte i 4 avvik som skal lukkes innen slutten av mars 2024. Her får vi bistand fra bedriftshelsetjenesten.

Under flommen i august ble 2 omsorgsleiligheter i Hallandveien ubeboelige. Det har krevd ekstra ressurser å yte tjenester til disse beboerne på midlertidig bosted. Leilighetene er fortsatt pr. februar 2024 under rehabilitering.

Vi har i 2023 hatt flere ukers sammenhengende sykehusinnleggelse, der Nesbyen kommunen sine helsearbeidere må bemanne opp på sykehuset. Dette er krevende for både ansatte og administrasjon.

Miljøterapi-tjenesten opplever økt behov for tjenester innen geriatri og somatikk. Vi ser et ny “eldre” gruppe som kommunen må planlegge fremtiden for. Utviklingen vil kreve mer og annerledes fagkunnskap og en større dreining av tjenesteytingen noe som vil kreve andre og nye måter å levere tjenester på innen dette fagområdet.

Velferdsteknologiske løsninger vil være et viktig tilskudd og kan gi gevinster på sikt. Statsforvalteren har satt en del begrensninger for innføring av velferdsteknologiske løsninger, men det jobbes nå for å få iverksatt teknologi i denne tjenesten.

Bemanning og rekruttering

En ansatt ble ferdig utdannet vernepleier til nyttår, og gikk inn i 100% stilling i avdelingen etter endt utdanning. Vi fikk også rekruttert en fast ansatt sykepleier i 80 %, som også jobber helg i sykepleierpoolen.

Vi oppfordrer og legger til rette for helsefagutdanning digitalt, samt desentralisert høyere helsefaglig utdanning. Tjenesten har ikke benyttet vikarbyrå. Vi har klart å løse utfordringene i hovedsak med tilkallingsvikarer.

Demensomsorgen - ansvar 330

Demensomsorgen har per i dag kun 1,6 årsverk utøvende sykepleiere i tjenesten. Dette gir stor sårbarhet. Men på grunn av sykepleie- og vernepleiepool sikres forsvarlig drift.

Det arbeides aktivt med oppgavedeling mellom yrkesgruppene for å effektivisere og ha rett kompetanse på rett plass. Dette gir økt jobbtillfredshet, kvaliteten på tjenesten øker og sykepleier/ vernepleier frigjøres til andre oppgaver som må håndteres av høyskolepersonell.



Årsrapport 2023 – Nesbyen kommune

Fire ansatte skal i gang med fagbrev på jobb for å få autorisasjon som helsefagarbeider. Dette er en praktisk rettet vei gjennom arbeidsplassen. En ansatt går skole på Gol i kombinasjon med arbeid for å bli helsefagarbeider. En helsefagarbeider tar sykepleierstudiet.

Hvert år søkes det kompetansetilskudd gjennom Helsedirektoratet for å dekke kurs/skolering innen demens i regi av Aldring og helse. Dette er et tilbud/ krav at alle ansatte, både ufaglærte og utdannet personal i demensomsorgen øker sin kompetanse.

Velferdsteknologi benyttes der det gir gevinst. En ansatt har 20% stilling innen velferdsteknologi med ansvar for pasientvarslingssystemet til hjemmeboende i omsorgsboliger. Vi har også flere ressurspersoner på området.

Bemanning og rekruttering

For å tiltrekke oss mer fagkompetanse utenfor kommunen og Hallingdal, lyses stillinger ut i demensomsorgen med mulighet for å jobbe langvakter på 12,5t og døgnvakter. Dette har vi sett gir en positiv effekt på søkermassen. Det søkes fra andre steder i Norge på grunn av mulighet for døgnvakter.

Ansatte som jobber langvakter opplever mer ro og flyt i arbeidshverdagen. For personer med demens er dette også svært gunstig for å forebygge uro og utrygghet. Med langvakter unngå en mange vaktskifter/forskjellige personal å forholde seg til i løpet av en dag.

Assisterende leders viktigste oppgave er nærledelse. Det innebærer nærvær- og sykefraværsoppfølging, lederstøtte og faglig støtte. Assisterende leder arbeider tett inn mot tjenesten pasientene får hver eneste dag, og har også et tett samarbeid med tjenesteleder. For at tjenesteleder kan ha en god oversikt over tjenestens økonomiske- og faglige situasjon, er det helt avgjørende å ha assisterende leder inn mot tjenesteyterne.

Vi har flere medarbeidere over 60 år. Det er gjennomført seniorsamtale for å kartlegge og legge til rette for at deres arbeidskraft beholdes i kommunen lengst mulig.

Demensomsorgen har 26 heldøgns bemannede omsorgsboliger og en avlastning/utredningsplass. På grunn av store utfordringer å rekruttere høyskole og fagutdannet personell ble driften tatt ned med flere plasser høsten 2023. Leiligheter ble midlertidig stengt ved naturlig avgang av pasienter for å sikre forsvarlig drift. Det gjøres en fortløpende vurdering av antall plasser demensomsorgen kan drifte ut ifra forsvarlighetsprinsippet.

Hjemmebasert omsorg - ansvar 335

Tjenesten skal bidra til mestring og selvhjelpenhet. Målet er at alle skal få det tilbudet de har behov for, når behovet oppstår. Våre viktigste resultater og innsats i 2023:

- Grundige tverrfaglige kartlegginger og gode vedtaksprosesser som skal sikre målrettede tjenester i hjemmet
- Velferdsteknologi skal være førstevalget ved tildeling av tjenestene. Dette bidrar til økt egenmestring og livskvalitet
- Økt fokus på forebygging, aktivitet og mestring f.eks. hjemme trening, fysioterapi i hjemmet, boligtilpasninger
- Økt bruk av multidosedispensere gir bedre trygghet rundt medisinhåndtering og pasientsikkerhet, og bidrar til å gjøre tjenesten mer effektiv.
- Økt bruk av lokaliseringsteknologi til hjemmeboende gir økt trygghet for personer med demens, pårørende og kommunen
- Økt bruk av mobile trygghetsalarmer oppmuntrer og hjelper brukeren å holde seg aktiv, samtidig som vedkommende føler seg trygg



- Bedre oppgavefordeling med utgangspunkt i fagarbeiderkompetansen. Målet med ansvars- og oppgavedeling er å utvikle teamarbeid, fordele oppgaver og utnytte kompetanse på en slik måte at den møter pasientens behov på en best mulig måte
- Samarbeid på tvers i sykepleierpool
- Rekruttert 1 sykepleier i fast tilsetning og 1 sykepleier som tilkallingsvikar. Disse jobber fleksibelt på tvers av avdelingene

Utfordringer fremover

- Beholde og skaffe helsefaglig kompetanse. Hjemmeboende med til dels store hjelpebehov stiller økte krav til hjemmetjenesten, både når det gjelder omfang av tjenester og kompetanse hos de ansatte.
- Digital helsekompetanse og digitalt utenforskap blant eldre, pårørende og ansatte
- Bygging av kompetanse i fellesskap
- Samarbeid mellom kommunen og frivillige

Korttids/Rehabiliteringsavdelingen og institusjonskjøkkenet Elverhøy helsetun - ansvar 340

Korttids/Rehabiliteringsavdelingen har i 2023 hatt en stabil ansattgruppe og legedekning på avdelingen. Gjennom medarbeidersamtaler har ansatte uttrykt at de er veldig fornøyde med arbeidsmiljøet og trivsel på jobb. I tråd med reformene «Leve hele livet» og «Bo trygt hjemme» ser man en økning i antall avlastningspasienter. Man er avhengig av at man kan ta imot disse slik at man utsetter behovet for fast sykehjemsplass. Sommeren 2023 var det flom i Nesbyen, og korttidsavdelingen fylte opp alle rom, og fungerte som en midlertidig evakueringsplass for eldre i kommunen som hadde behov for et midlertidig sted å bo.

Bemanning og rekruttering

Sykepleiepoolen har i 2023 blitt videreutviklet. Det har blitt utnevnt en egen leder, de har faste felles møter og hjemmesykepleien er blitt med i samarbeidet. Korttidsavdelingen hadde en sykepleier fra vikarbyrå i 100 % stilling fra januar til mai 2023, og denne bidro mest i sykepleiepoolen. Siden flere avdelinger har kommet inn i og bidrar i sykepleiepoolen, og man fikk ekstra lokale tillegget på helg og kveld som kan ha vært motiverende for å få flere til å jobbe poolvakter på kveld og helg, kunne vikarbyrå avsluttes. Det er likevel utfordrende med sykepleiedekning i ferier og ved sykdom, da man ikke har noe ekstra å gå på angående sykepleiedekning. Ved sykdom og ferier må ansatte ofte gå overtid for å dekke opp behovet. Dette fører til økte kostnader med overtidbruk og slitne ansatte. Korttidsavdelingen har per i dag 3 sykepleiere og 1 helsefagarbeider over 60 år. Det er stort behov for å satse på rekruttering for å sikre sykepleiedekningen i kommunen i årene framover.

For å sikre bedre ressursbruk er det blitt jobbet med et tettere og bedre samarbeid med de andre avdelingene på Elverhøy. Dette har fungert bra og ansatte har ved behov vært fleksible og ressursene har blitt brukt der behovet er størst.

Institusjonskjøkkenet

Institusjonskjøkkenet har i 2023 hatt en stabil ansattgruppe hvor tilbakemeldingen er at det er høy trivsel på jobb. Det var planlagt bygging av nytt institusjonskjøkken på Elverhøy, med oppstart av bygging høsten 2023. Dette har blitt utsatt. I desember 2022 var det tilsyn fra Mattilsynet, hvor det ble konkludert med at etterslepet på vedlikehold var såpass stort at det måtte utarbeides en plan for dette. Mattilsynet godtok videre drift med dagens løsning etter at nødvendige strakstiltak ble utført. Behovet for nytt kjøkken med tilhørende driftsløsning er beskrevet i utredningen av bygningsmassen for helse og omsorg.

Med stor økning i matvarepriser gjennom 2023 har dette ført til overskridelser på matvarebudsjettet for institusjonskjøkkenet.

Institusjonskjøkkenet tilbyr fredagslunsj til ansatte på Elverhøy hver fredag. Dette er blitt et populært tilbud. Det har kommet forespørsel andre avdelinger i kommunen om dette er et tilbud som kan utvides



til alle ansatte i kommunen. Dette er noe de på kjøkkenet ønsker selv, men det er per i dag ikke kapasitet til å utvide dette tilbudet nå.

Omsorgsbolig Elverhøy - ansvar 341

Bemanning og rekruttering

Avdelingene samarbeider på tvers både når det gjelder utnyttelse av kompetanse og kapasitet. Vi tar hensyn til Helse og omsorg i sin helhet ved innsparing/effektivisering og behovene i de ulike avdelingene. All innleie blir nøye vurdert, og man har alltid kontakt mellom avdelingene for å sjekke om noen kan bidra. Det tas en nøye vurdering hver gang det skal leies inn vikar med tanke på overtid eller forskyvning. Utfordringene vises i stor grad der vi trenger medisinkompetanse, noe som kan være årsak til forskyvning av personell. Fastvakt ved terminal pleie og omsorg er også ofte en utløsende faktor for overtid. Likevel vil det alltid være forsvarlighetsprinsippet som er gjeldene.

Ved behov for vikar på dagtid er det alltid kontakt med korttidsavdelingen først for å se om man kan benytte personell på tvers. Vi ser dette som et viktig bidrag inn i en mer effektiv drift, samtidig som det bidrar til et godt samarbeid over «grensene». Dette samarbeidet kan gi en innsparing av bemanningen. Det blir også nedbemannet om det er ledige rom/boliger. Det er ofte helgebemanning i ukedagene, da innleie av vikar ofte vil utløse overtid. Dette gir slitsomme vakter for ansatte, men vi er tydelige på at de må prioritere de viktigste oppgavene.

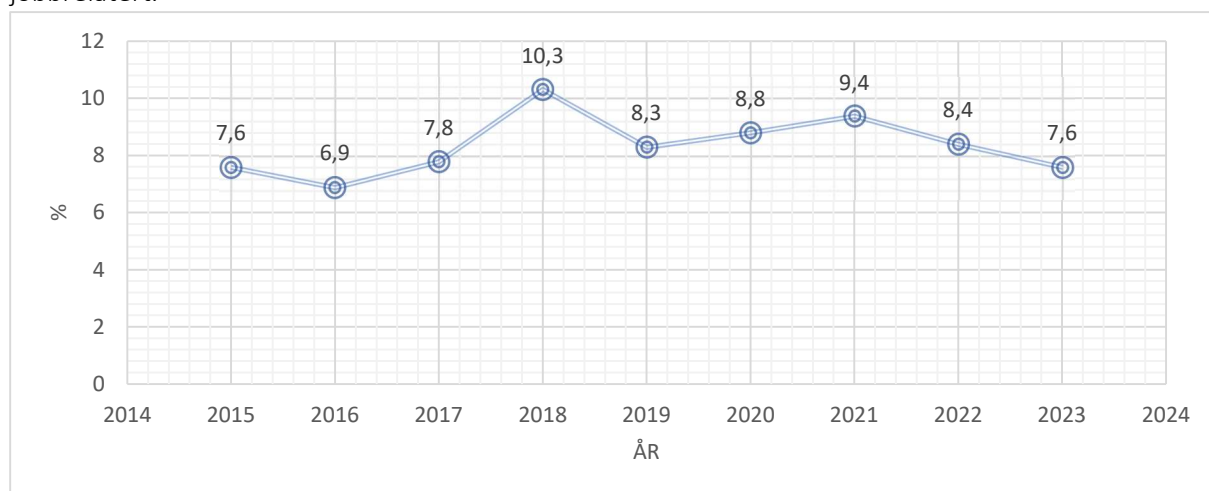
Vi har også møter med sekretærer på mandager og fredager hvor vi går igjennom uka, behovet for innleie og ser sammen på gode løsninger for god drift uten overtid og forskyvning. Vi har også flere pensjonister som vi benytter både på kveld og natt. Vi benytter oss også av studenter i stedet for en med fagkompetanse på de vaktene hvor dette er forsvarlig.

Utover vinteren i 2023 kom det flere søkere til vikarutlysningene med bakgrunn i at informasjon om de lokale tilleggene hadde «spredd» seg. Vi fikk 8 nye vikarer fra nabokommunene. Dette ble en opptur, og enklere å dekke opp med vikarer der dette var nødvendig. Dermed unngikk avdelingen økt overtid.

4 ansatte har startet Helsefagarbeiderutdanning i 2023. Et viktig bidrag til våre utfordringer med medisinkompetanse. Det er benyttet et par assistenter i sommer som har fått midlertidig medisindelegasjon for å sikre driften vår. Vi merker sykepleiemangel og jobber med å styrke helsefagarbeiderens ansvar og oppgaver utfra kompetanse. Dette vil redusere arbeidsmengden og belastningen på de sykepleierne vi har.

Arbeidsmiljø og nærvær

Sykefraværet i sektoren har vært nedadgående de siste årene, selv om høyt fravær raskt preger hverdagen i tjenesten. Sykefraværet følges tett opp med dialog med ansatte og er hovedsakelig ikke jobbrelatert.





Økonomi

Helse og omsorg	Regnskap 2023	Buds(end) 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022	%-forbruk
Brukerbetaling	-2 596 246	-2 016 223	-2 016 223	-2 387 330	128,77 %
Andre salgs- og leieinntekter	-6 020 794	-5 028 781	-5 028 781	-5 467 769	119,73 %
Overføringer og gaver	- 50 874 867	-43 229 007	-43 229 007	-46 947 278	136,15 %
Lønnsutgifter	148 003 134	137 594 543	136 084 543	130 564 816	107,56 %
Sosiale utgifter	49 793 551	42 474 078	42 474 078	36 598 989	117,23 %
Kjøp av vare og tjenester som inngår i tj.produksjon	54 723 370	25 805 546	24 535 546	44 309 631	212,06 %
Overføringer	3 131 887	5 175 607	5 175 607	3 103 910	60,51 %
Avskrivninger	212 405	212 405	212 405	212 405	100,00 %
Bruk av avsetninger	-749 029	- 278 725	- 278 725	-176 666	
Sum avsetninger	169 357	-	-	2 011 554	
TOTALT	195 792 768	160 709 443	157 929 443	161 822 262	117 %

Årsak og sammenheng

Sektoren har totalt sett et budsjettavvik på 35 mill. kr:

- overforbruk på pensjon – ca. 2 mill. kr
- overforbruk på lønn (inkl. sosiale) på ca. 12,2 mill. kr (overtid 4,5 mill. kr, overforbruk på ekstrahjelp på 4,4 mill. kr)
- overforbruk på medisinske forbruksvarer, medisiner, matvarer, telefoni og datakommunikasjon på 1,2 mill. kr
- overforbruk på kjøp av tjenester hvorav 1,6 mill. gjelder kr kjøp av legetjenester fra vikarbyrå; merforbruk på 1,73 mill. kr - kjøp av sykepleiertjenester fra vikarbyrå (utover beløpet, som var kompensert sektoren via justert budsjett i 2023); 4,3 mill. kr - kjøp av spesialiserte helsetjenester – nytt ressurskrevende bruker; 7 mill. kr - for lite budsjettert kostnader for kjøp av tjenester for ressurskrevende tjenester; 8 mill. kr - kjøp av spesialiserte helsetjenester – nytt ressurskrevende bruker.
- samtidig for lite budsjettert tilskudd til tjenester innen ressurskrevende helse og omsorgstiltak på ca. 2,5 mill. kr

5.6 Teknisk enhet

Tjenestebeskrivelse og organisering

Teknisk enhet har gjennom året 2023 stått i flere ulike problemstillinger som var vanskelig å forutse ved inngangen til 2023. Det har vært midlertidig lederskifte på kommunalsjefsnivået, og man har fått tilført store oppgaver som følge av ekstremværet HANS. Avdelingens omprioritering av ressurser kan ha ført til at noen oppgaver er utsatt på bestemt eller ubestemt tid. Men som følge av helhetlig prioritering for kommunen har avdelingene forsøkt å opprettholde normal drift, selv om man både ser reduserte inntekter gjennom færre saker og mer komplekse arbeidsoppgaver.

Samlet sykefravær for sektoren er på 4,2 % totalt, og det jobbes målrettet med tiltak for å redusere dette.

Overordna mål og status

Kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 2030 angir særlig følgene hovedmål innenfor området:

- Tjenestetilbudet fra teknisk enhet skal være basert på service og kvalitet, herunder rask og effektiv saksbehandling, og serviceerklæringer basert på standarder.
- Nesbyen kommune skal i sin arealplanlegging ha en miljøvennlig forvaltnings- og utbyggingsprofil, med en effektiv arealutnyttelse og en bærekraftig infrastruktur.



Avdeling for utvikling og miljø

Avdelingen dekker fagområdene plan, byggesak, kart, oppmåling, jordbruk, skogbruk, viltforvaltning, folkehelse, kommunale avgifter, motorferdsel i utmark, miljøsaker, merkantile funksjoner for hele teknisk enhet, mm. Avdelingen jobber bl.a. med saksbehandling, utredningsarbeid, veiledning, utarbeidelse av offentlige planer og prosjektarbeid med andre sektorer i kommunen.

I 2023 har vi ikke vært fullt bemannet og vi har ikke fått tilsetting på vakant stilling innen jordbruk. Disse tjenestene er kjøpt/ leid inn av nabokommuner.

Etter ekstremværet Hans har avdelingen bundet opp en god del ressurser i arbeidet, både på saksbehandlersiden og på ledersiden. Omdisponering av ressurser pga. Hans har bl.a. medført at man ikke har hatt anledning til å prioritere tilsynssaker slik vår intensjon har vært.

I tråd med eiendomsmarkedet og økte byggevarepriser ser vi en markant nedgang i antall nye søknader på byggesak. Det er fortsatt mange pågående plansaker (private detaljreguleringssaker), i tillegg til offentlige reguleringsplaner med særlig fokus på næringsareal og boligarealer.

Noen resultater for året

I 2023 har vi behandlet om lag 300 byggesaker, 35 dispensasjonssaker, 58 fradelingsaker og 385 rekvisisjoner om oppmålingsforretning. Vi har i underkant av 30 pågående plansaker – i dette tallet inngår også kommunens egne planer som er under utarbeidelse. 8 plansaker var til offentlig ettersyn i 2023 i tillegg til en rekke planendringer av mindre karakter. Det ble vedtatt 4 nye planer i 2023 – derav en var en boligplan. Det er mottatt innsigelse i flere av planene som var til høring i 2023. Det er også en del klagesaker som avgjøres av statsforvalter. Kommunen får som regel medhold i disse. Vi har også mange som søker om fritak for kommunale avgifter, jevnt over hele året.

På jordbruk behandler vi produksjonstilskudd 2 ganger i året, regionalt miljøtilskudd, tilskudd ved sykdom/fødsel, tilskudd til drenering/grøfting, tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket, saker tilknyttet spredning av gjødsel, klimabetinget avlingssvikt, gjødselsplan, ordninger i Innovasjon Norge mv. Det er 83 bønder som kvalifiserer for produksjonstilskudd og de representerer en betydelig næring i kommunen. Skogbruket representerer også mange saker gjennom året, herunder viltforvaltning med mer.

Mange av avdelingens tjenester skal være fullfinansiert eller delfinansiert via selvkost. Med bakgrunn i nedgang på nye saker har inntektene falt betraktelig. Avdelingen hadde derfor merforbruk innen enkelte områder, da man fikk inn færre søknader enn det var budsjettet for. Konsekvensene for dette forutsettes kjent og er beskrevet i kommunens budsjettbehandling for 2023, og blir ikke nærmere beskrevet her.

Avdeling for bygg og eiendom

2023 har vært et år der avdelingen har hatt full arbeidsstokk, og nå har endelig organisasjonen satt seg og ting har falt på plass. 2023 ble det året vi har høstet fruktene av den omorganisering vi gjorde i 2021/2022 når det gjelder vaktmestertjenestene. Pool-ordningen har vist seg å fungere svært godt i praksis. I 2023 har vi fått på plass veldig mange forbedringer av våre kommunale veier, samt en del vedlikeholdsarbeider har blitt utført på våre bygg..

Grøntområder

- *generell forbedring av grøntarealer i sentrum*
- *Kommunale parktjenester, klipping av gress, stell av blomster, stell av planter/hekker*
- *Islegging av skøytebane Sahara*

Kommunale bygg

- *Utbedret ventilasjonsanleggene i Briskebyen barnehage og Friskussen barnehage.*
- *Pusset opp leilighet i Sahara 1 og leilighet i Rudvegen 35B*
- *Kommunen har driftet Sommer- og vintervedlikehold av utearealer tilhørende kommunale boliger*



Årsrapport 2023 – Nesbyen kommune

- Intensivert og utvidet bruken av elektronisk FDV-systemet (LAFT) for innmelding av feil/mangler i kommunale bygg, har gjort oppfølgingen av oppdragene enklere

Renhold

- Renhold har også i 2023 måttet løse mange ad-hoc oppgaver i kommunen, men generelt har 2023 vært et mer stabilt år for driften
- Det har også i 2023 vært vanskelig å få ansatt nok tilkallingsvikarer

Kommunale veier og plasser

- Utført grunnarbeider for aktivitetspark på Trytetjern
- Utført grunnarbeider for lekeplass på barneskolen.
- Kantklippet langs alle kommunale veier vår og høst

I 2023 har vi slutført en del vedlikeholdsarbeider på kommunale veger:

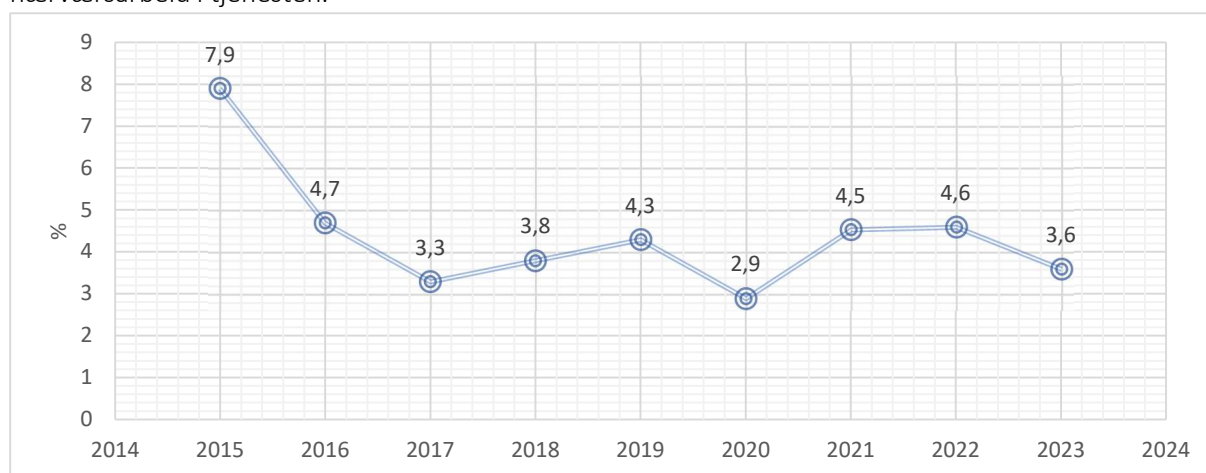
- Liavegen: Slutført grøfte-rensk og grusing
- Haugagutu: Slutført grøfte-rensk, fjernet autovern og fjernet asfalt
- Espesetvegen: Slutført grøfte-rensk
- Gudbrandsrudvegen: Slutført grøfte-rensk og grusing
- Toenvegen: Slutført grøfte-rensk og grusing, skiftet ut 3 stk stikkrenner
- Benterudvegen: Slutført grøfte-rensk og grusing
- Fløtovegen: Slutført grøfte-rensk og grusing, samt byttet rør i ferist.
- Børdalsvegen: Slutført grøfte-rensk og grusing, ny ferist innkjøpt monteres i 2024
- Liemarkvegen: Slutført grøfte-rensk og grusing, ny ferist innkjøpt monteres i 2024
- Alle arbeider ifm grøfte-rensk har vært utført i egen regi, takket være vår trofaste hjulgraver.
- Utsetting av brøytestikk på alle våre kommunale veger ble utført av eget personell.

Utstyr og kjøretøy

- Vedlikehold av sommer og vinterutstyr ble også i 2023 i stor grad utført i egenregi.
- Også i 2023 har det forekommet en del feil og mangler som måtte utbedres. Dette har medført en del uventede kostnader. Det er generelt behov for utskifting av en del maskiner og utstyr dersom tjenestenivået skal holdes på dagens nivå fremover.

Arbeidsmiljø og nærvær

Sykefraværet i sektoren har vært nedadgående de siste årene, og det jobbes systematisk med nærværarbeid i tjenesten.





Økonomi

Teknisk etat uten VAR	Regnskap 2023	Buds(end) 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022	%- forbruk
Brukerbetaling	-1 255 934	-2 927 731	-2 927 731	-1 606 240	42,90 %
Andre salgs- og leieinntekter	-17 290 007	-16 169 589	-16 169 589	-16 074 088	106,93 %
Overføringer og gaver	-12 014 252	-4 946 345	-4 946 345	-4 655 142	242,89 %
Andre statlige overføringer	-	-	-	-500	-
Lønnsutgifter	20 125 987	19 478 888	19 260 205	18 523 646	
Sosiale utgifter	7 406 112	6 598 404	6 598 404	5 829 705	112,24 %
Kjøp av vare og tjenester som inngår i tj.produksjon	28 498 353	20 776 538	20 776 538	16 832 227	137,17 %
Overføringer	5 065 719	4 439 525	4 439 525	3 217 887	114,10 %
Avskrivninger	12 881 209	12 892 220	12 892 220	12 892 221	99,91 %
Bruk av avsetninger	-	- 210 000	- 210 000	-3 158 437	0,00 %
Sum avsetninger	471 630	-	-	109 922	-
TOTALT	43 888 817	39 931 910	39 713 227	31 911 199	110 %

Årsak og sammenheng

Sektoren har totalt sett et budsjettavvik på 3,9 mill. kr:

- kart og oppmåling – merforbruk på 1,9 mill. kr, ingen midler på selvkostfond
- plan og byggesak – merforbruk på 1,4 mill. kr, ingen midler på selvkostfond
- vintervedlikehold – merforbruk på 1,2 mill. kr, store mengder av snø og brøytejobber i 2023
- mindreforbruk på strøm på ca. 0,6 mill. kr

VAR	Regnskap 2023	Buds(end) 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022	%- forbruk
Andre salgs- og leieinntekter	-35 852 638	-32 980 685	-32 980 685	-31 098 505	108,71 %
Overføringer og gaver	-2 675 037	-	-	-1 452	
Lønnsutgifter	3 940 300	3 691 544	3 650 227	4 227 066	106,74 %
Sosiale utgifter	1 383 289	1 250 638	1 250 638	1 352 265	110,61 %
Kjøp av vare og tjenester som inngår i tj.produksjon	22 584 595	19 339 618	19 339 618	17 663 384	116,78 %
Overføringer	36 723	2 105	2 105	121 586	1744,55 %
Avskrivninger	5 258 234	5 322 776	5 322 776	5 322 774	98,79 %
Bruk av avsetninger	-3 522 661	-7 792 000	-7 792 000	-1 723 162	45,21 %
Sum avsetninger	1 941 064	117 000	117 000	1 411 440	1659,03 %
TOTALT	-6 906 131	-11 049 004	-11 090 321	-2 724 604	



6 Investeringsregnskapet

Tabellen under viser investeringsprosjektene i 2023.

1 Investeringer i varige driftsmidler	Regnskap 2023	Revidert budsjett 2023
Nytt arkiv	433 616	500 000
PEDAGOGISK VARIASJON, NYTT INVENTAR	-	150 000
BARNESKOLEN/SFO	-	150 000
IT - SKOLENE	707 472	750 000
IDRETTSHALLEN	750 441	951 842
ELVEFARET	448 907	-
FRISKUSSEN	-	400 000
BARNEHAGEUTBYGGING	61 800	375 000
Kildesortering skoler	144 022	450 000
Ombygging av skolene/forberedelse til sammenslåing	318 052	149 645
Mortensløkka	429 501	400 000
Nytt kjøkken Elverhøy	-	15 000 000
VENTILASJON ELVERHØY	1 818	-
HELSESENTER	249 585	150 000
ELVERHØY HELSETUN	172 528	300 000
Utredning av fremtidig bygningsstruktur og behov helse	672 277	1 096 396
KOMMUNALE BYGG	3 031 220	3 850 000
UTLEIEBOLIGER	5 383 711	4 000 000
Utskifting gateløys	462 328	650 535
Kommunale bygg	5 867 632	4 932 526
SORENSKRIVERGÅRDEN	-	500 000
Utredning Enøk	-	172 600
VEDLIKEHOLDSPLAN BYGG	89 375	281 451
Aktivitetsanlegg	1 429 775	1 000 000
Nytt heis Elverhøy	516 543	2 500 000
Oppgradering av trådløst nett i kommunale bygg	696 774	533 725
Elvefaret barnehage - ombygging	43 128	-
Vognrom for Briskebyen og Elvefaret	109 070	-
Aktiv lokalsamfunn	350 000	350 000
Aktivitetsskapende aktivitet i skole/idrettshallområdet	-	420 000
NØDSTRØMSAGGREGAT	453 650	500 000
UTBEDRING KIRKEN	150 000	6 200 000
SANERINGSPLAN VANN OG AVLØP	153 690	29 005 470
NYTTRESEANLEGGET	107 778 327	176 817 670
Stasjonsvegen Øvre del	30 660	-
PST Shell - PST Monter (PST=pumpestasjon)	27 530 253	-
Konglevegen	729 254	-
VA Briskebyen 2	129 641	-
Avløpsledning Einan-Lien	1 204 910	-
VA ledning Storetoppen - PST Monter	6 458	-
Tøllemovegen 7	1 063 629	-
FINANSIERINGSMEKANISME VANN, ANLØP OG BRANNVANN	-	4 000 000
Ny avløps/vann utbygging Nesmoen	-	12 000 000
Brannvann Bringo	6 476 023	-
Belysning fotgjengerovergang	-	100 000
Kjøp av boenheter	5 814 335	18 900 000
Kjøp av grunn (boligtomter og næringsarealer)	-	2 000 000
TOTALT	173 890 405	289 536 860

I 2023 har Nesbyen kommune gjennomført investeringer i varige driftsmidler for kr 173 890 405. Dette er ca. 115,65 mill. kr lavere enn budsjettet.

Kommunestyret har vedtatt overføring av bevilgninger fra 2023 til 2024 på en rekke prosjekter i desember 2023, saksnummer 108/2023 (saldo til overføringer blir korrigert etter revidert regnskap blir fremlagt).



Investeringstiltak

Teknisk enhet har gjennomført mange investeringstiltak i 2023. Disse har vært knyttet til utbedring av bygg, rehabilitering, nybygg og utredninger av fremtidige eiendomsbehov. Av tiltak som ikke er gjennomført på grunn av uavklart økonomisk situasjon nevnes særlig arbeidet med nytt kjøkken/vaskeri for Elverhøy. Dette er en del av en større plan for helse og omsorgsbyggene i kommunen. Det er utarbeidet en samlet arealanalyse for helse og omsorg. Rapporten er nå ferdig, og vil danne grunnlag for fremtidig investeringsbehov innenfor området. Kommende barnehageutredning vil beskrive tilsvarende for denne sektoren, og administrasjonen vil presentere disse rapportene samlet for politisk ledelse i løpet av 2024. Det vil også være behov for å se på fremtidige behov innenfor skole og idrettsanlegg.

Nytt arkiv

Arkiv hyller er montert i 2023, og prosjektet er avsluttet. Prosjektet er gjennomført innenfor budsjett.

WIFI kommunale bygg

Arbeidene på utbedring av Wifi anlegg kommunale bygg er igangsatt, men ikke komplettert i alle bygg ennå. Dette jobbes videre med i 2024. Budsjett er noe overskredet. Gjenstår noe arbeid.

Beredskap

Det er etablert nytt nødstrømsaggregat for Embetsgarden. Dette er testkjørt og etablert rutiner for igangkjøring ved behov. Dette ble prosjektet er innenfor budsjett.

Skolebygg

Det har vært gjennomført oppussing/endring av toaletter barneskole, samt utskifting av solskjerming. Det er også gjort lett oppussing på kjøkken barneskolen. Det er også gjort lydtiltak på 4 klasserom i barneskolen. Dette ble utført sommer 2023. Arbeidene er utført innfor budsjett.

Ungdomsskolen er det utført noe oppgradering av garderobe i svømmehall, utskiftning av belysning i gang areal, samt noen kontor og fellesrom. Det er også utført oppgradering av ventilasjonsanlegg på ny automatikk, slik at anlegg er tilrettelagt for fremtidig betjening av SD -anlegg. Arbeidene er utført innfor budsjett.

Barnehage

Det er etablert en midlertidig naturbarnehage på Trytetjern ved leie av skytterlagshuset med nødvendig ombygging av lokalene til barnehage. Dette ble vedtatt våren 2023, og søknad om midlertidig bruksendring skytterlagshuset ble utført. Nødvendig ombygging ble gjennomført sommer 2023, og barnehagen ble satt i drift august 2023.

Det er utført arbeider i Elvefaret med ny gulv-varme, samt utskifting av belegg, dør og noen vinduer. Dette på grunn av at barnehagen nå er en småbarns-avdeling.

Det er også etablert nye vognskur i Briskebyen og Elvefaret. Dette er slutført og tatt i bruk januar 2024. Arbeidene er innfor budsjett og bestilling. Med dette så er avvik lukket i henhold til miljørett helsevern Hallingdal sitt tilsyn.

Det er avsatt penger til utredning av fremtidig barnehagestruktur. Utredningen forventes ferdigstilt første halvår 2024.

Helse bygg

Nytt ventilasjons anlegg Bygg A. Elverhøy

Nytt ventilasjonsanlegg slutført med siste branndører slutten av 2023.

Heis i bygg A er rehabilitert. Arbeid startet 8 januar slutført og igangsatt heis medio februar. Byggearbeidene er innfor budsjett. Det vil også bli skiftet ut 8 stk. skyvedører i bygg B. Dører er bestilt og vil bli satt inn medio mai 2024.

Nesbyen helse stasjon/ familiens hus

Her ble underetasje skadet etter flommen Hans. Rivearbeid og utbedring av skader er igangsatt.



Hallandvegen 12 og 14

Rivearbeid og utbedring av skader er igangsatt og forventes sluttført medio mai 2024. Dette er forsikringsskade.

Noen av pumpestasjoner fikk også skade inder flommen Hans. Disse er igangsatt midlertidig og utbedringer vil bli utført våren 2024. Dette er forsikringsskade.

«Infosentret» ligger innfor bygge og delingsforbud. Foreløpig ikke avklart hva som skal gjøres her. Antar at dette blir erstattet med nytt, gamle infosentret revet og område blir opparbeidet til parkområde.

Kommunale bygg

Ombygging gamle apotek til kirkekontor. Arbeidene startet januar 2023 med ombygging av lokaler i gamle apoteket. Dette er utført vinter/våren 2023 og sluttført til august 2023. Kirkekontor overtok lokaler september 2023. Alle arbeider er nå sluttført. Budsjett ble noe overskredet pga. økte priser på byggevarer og tjenester, samt noe uforutsett under bygging siden budsjett for dette ble utarbeidet 2 år tidligere.

Idrettshall

Det utført utvendig maler-arbeid, samt noe blikkenslager arbeider rundt utvendige søyler på idrettshall. Arbeidene er utført innenfor budsjett. Overførte midler vil brukes iht. plan til oppgradering av garderober.

Kultur bygg

Det er utført arbeider på Mortensløkka. Bygget er malt opp utvendig, samt oppgraderinger og maling innvendig. Arbeidene er utført innenfor budsjett.

Nye kommunale boliger

Det er bygget 3 stk. nye kommunale utleie boliger til personer med nedsatt boevne. Dette ble vedtatt bygget mai 2023. Dette har vært ute på anbud og kontrakt signert juli 2023. Arbeider igangsatt august 2023. Det ble større utfordringer med tomteopparbeidelse noe som har ført til økte utgifter i prosjekt. Boliger ble ferdigstilt januar 2024. Husbank tilskudd ble også avslått, men det har vi klaget på vedtak fra Husbanken. Denne klagen er nå sendt til videre til behandling til nemd behandling for klage på avslag. Saken er ikke avklart. Budsjett er overskredet med ca. 1.2 millioner.

Nes Kirke

Det er gjennomført anbudskonkurranse på brannsprinkel i Nes Kirke, og det er inngått kontrakt på arbeidene. Arbeidene starter februar 2024 og skal ferdigstilles mai-juni 2024. Det er også igangsatt arbeider på etablering av HC- toalett, samt møtelokal med kjøkken og teknisk rom. Begge tiltak er omsøkt og godkjent.

Kildesortering skole og kommunale bygg

Skolene og Embetsgarden er godt i gang med kildesortering. Dette vil bli jobbet videre med i de forskjellige kommunale bygg i 2024.

Prosjektavdelingen utbygging og vann og avløp

I 2023 har avdelingen hatt fokus på drift av vann og avløpsanlegg og forberedelse til nytt renseanlegg.

Bygging av renseanlegg og nye overføringsledninger med tilhørende pumpestasjoner har vært hovedprosjektet i 2023. Ved årets slutt ligger prosjektene i rute i forhold til fremdriftsplan og økonomi. Hovedplanen for vann og avløp følges fra år til år for å skape forutsigbarhet for politisk ledelse og sikrer fremdrift i rehabilitering på gammelt vann og avløpsnett i Nesbyen.

På VA – drift har hovedfokus dette året vært rutinemessig drift av vann- og avløpsanlegg. I tillegg er det gjennomført mindre rehabiliteringsprosjekter i forbindelse med lekkasjer. I august ble renseanlegget satt ut av drift som følge av ekstremvær. Høsten har dermed gått med til etablering og drift av provisorisk renseanlegg, samt forberedelser til oppstart på nytt renseanlegg våren 2024.



2 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	Regnskap 2023	Revidert budsjett 2023
KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE - KLP	932 921	870 000
TOTALT	932 921	870 000

Investeringer i aksjer og andeler i 2023 for Nesbyen kommune var slik det er vist i tabellen over og gjelder egenkapitalinnskudd KLP.

3 Utlån av egne midler	Regnskap 2023	Revidert budsjett 2023
Utbetalte Startlån 2023	5 656 055	0
TOTALT	5 656 055	0

I 2023 har Nesbyen kommune utbetalte startlån på ca. 5,66 mill. kr. Finansiering av dette skjedd ved bruk av ubrukte lånemidler fra Husbanken.



Vedlegg 1 – Ekstremværet «Hans»

Om hendelsen, kriseledelsens arbeid og oppsummering av evaluering (tilsvarende rapport som levert til DSB februar 2024)

Sammendrag av selve hendelsen

Ekstremværet Hans traff store deler av Sør-Østlandet først i august 2023. Mandag 7. august var det spådd store nedbørsmengder. Kommunen satte krisestab kl. 10 denne mandagen og beredskapsledelsen hadde fokus på ras i rasutsatte områder. Kommunen hadde i seinere tid gjennomført skredkartlegging. På bakgrunn av denne ble fire husstander evakuert. Hjemmetjenesten kartla og vurderte beboere de hadde ansvar for – ingen av disse ønsket evakuering.

Natt til tirsdag steg Rukkedøla betydelig, og flomsikring ved Hajembrua ble forberedt. På formiddagen tirsdag ble kommuneledelsen varslet av NVE om at vi måtte være forberedt på en stor flom i Nesbyen. Størrelsen på flommen var ikke kjent, NVE jobbet med prognoser. Fokusområdet til kriseledelsen skiftet fra ras til flom og evakuering. Nesbyen kommune satte i gang med planlegging for evakuering til 50-års flom nivå, som var mer enn vi har opplevd i nyere tid. Eksterne ressurser som Røde Kors og Sivilforsvaret ble kalt inn. NVE meldte senere på dagen om 50-års flom, og kommunen iverksatte evakuering av 40 husstander innenfor 50-års flomgrense i sentrum av Nesbyen. Husstander innenfor 50-års flomgrense sør for Nesbyen sentrum ble på dette tidspunktet ikke varslet av kommunen. Husstander som selv meldte om behov for evakuering ble ivaretatt.



Kvelden før flommen når 50-års flomgrense «evakuerer» kriseledelsen fra kommunehuset Embetsgarden til sykehjemmet Elverhøy, hvor det tilgang på nødstrøm. Natt til onsdag går strømmen i sentrum av Nesbyen, men sykehjemmet har strøm via nødstrømsaggregatet.

Sivilforsvaret er tirsdag kveld ute og patruljerer med tanke på ytterligere økning av flommen. I og med at flomnivået ikke stabiliserer seg beslutter kriseledelsen ved midnatt å evakuere ytterligere 25-30 husstander, inklusive Eldrebo.

Ved daggry onsdag 9. august når flommen sitt høyeste nivå. Kommunen melder i møte med statsforvalter om ekstreme vannmengder og at kommuner lenger ned i vassdraget må være forberedt på mye større vannstand enn de har opplevd tidligere. På samme møte melder statsforvalter at de har inntrykk av at Nesbyen kommune har kontroll.

Flommen var en 200-års flom i sidevassdraget Rukkedøla og en 100-års flom i Hallingdalselva. Flommen medførte store materielle skader på boliger, næringsseiendommer og kommunal infrastruktur. Ingen menneskeliv gikk tapt.



Sivilforsvaret har i ettertid meldt at de ikke skjønte alvoret før de var til stede på Nesbyen. Den samme tilbakemeldingen fikk kommunen av Viken fylkeskommune som var på befarings 11.10.2023.

Om kriseledelsens arbeid

Kriseledelsen hadde gått gjennom ROS analyse for ekstremvær på våren med tanke på vårflom, samt revidert beredskapsplanen juni 2023. Dette viser viktigheten av å jevnlig oppdatere planverk.

Kommunalsjef helse og omsorg deltok i kriseledelsen under hele hendelsen. Dette gjorde at kriseledelsen hadde god oversikt og var trygge på at de som hadde behov for helsehjelp fikk dette. Det ble bl.a. etablert lokal legevakt i sentrum både på østsiden og vestsiden av Hallingdalselva.

Politiet deltok i kriseledelsen under hele hendelsen. Dette var meget god støtte, og gjorde at kriseledelsen fikk tilgang til helikopter ressurser for kartlegging.



Kriseledelsen hadde svært stor nytte av den overvåkingen som foregikk ute i felten av teknisk etat, Sivilforsvaret og Røde Kors. Mange frivillige meldte seg til tjeneste. Dette klarte ikke kommunen å håndtere. Disse ble i stor grad henvist til Røde Kors. Røde Kors lokal har meldt om økt oppslutning i etterkant av hendelsen.

Kriseledelsen var i jevnlig dialog med Hafslund ECO og fulgte sanntidsdata på xgeo.no i forhold til utviklingen i vannføringen.

Kriseledelsen plassering på Elverhøy (sykehjemmet) var svært god i forhold til infrastruktur og bevertning. Kriseledelsen var slik sikret tilgang til strøm, nett-tilgang og nødvendige fasiliteter. Et møterom nær kjøkkenet gjorde at kriseledelsen fikk matservering samtidig med beboerne på Elverhøy. Dette var et viktig bidrag for å holde fokuset oppe hos kriseledelsen kontinuerlig over lengre tid.

Loggføring ble gjennomført under store deler av hendelsen, men i de mest hektiske periodene ble ikke dette prioritert. Ideelt sett burde kommunen ha flere ressurser til dette. Det nye krisestøtte-verktøyet RAYVN virker å være lettere i bruk mht. loggføring. Det tas sikte på at hele kriseledelsen lærer seg å loggføre i RAYVN.

Svært utfordrende var svikt i samarbeidet med Statens Vegvesen og veimyndighetene i Viken fylkeskommune. Det var vanskelig å oppnå kontakt og forståelse for situasjonen kommunen stod i. Andre beredskapsaktører stilte ressurser tilgjengelig for kommunen, men det gjorde ikke veimyndighetene. Dette bidro i stor grad til usikkerhet rundt framkommelighet, og vanskeliggjorde arbeidet i kriseledelsen og kommunen.

Kriseledelsen benyttet seg i liten grad av kartverktøy. Kriseledelsen hadde stor lokalkunnskap og nedprioritere bevist kartlegging av hendelsen i kartverktøy mens hendelsen pågikk.

Kriseledelsen har liten erfaring med bruk av nødnett, og benyttet ikke denne kommunikasjonskanalen under hendelsen. Kriseledelsen har i ettertid av hendelsen deltatt på Statsforvalterens øvelser i bruk av nødnett og kommunikasjon i nødnett. Det er nå bestilt inn egne nødnett terminaler til kriseledelsen.

Kriseledelsen opprettholdt base og døgkontinuerlig drift på Elverhøy fram til fredag ettermiddag 11.08.2023.

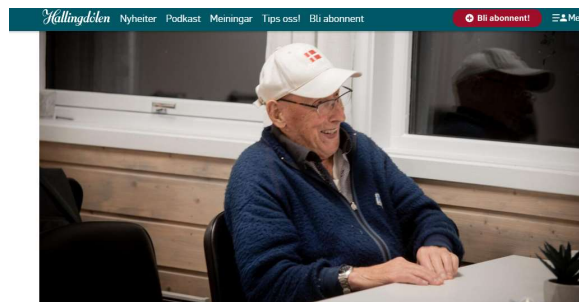


Informasjon og kommunikasjon

Informasjon er en kritisk og viktig suksessfaktor i alle hendelser, men også noe av det vanskeligste. Kriseledelsen dedikerte en ressurs til å jobbe med dette, slik at vi jevnlig fikk oppdatert hjemmesider (22 oppdateringer) og facebook (39 oppdateringer) i løpet av uka 7/8 til 12/8. Dette informasjons-arbeidet har vi fått mange gode tilbakemeldinger på. Det ble også sendt ut 19 meldinger på UMS (totalt 34 804 mottakere) og kommunedirektør sendte to e-poster til alle ansatte. Kommunen erkjenner at dette kunne vært enda bedre, og vil jobbe for å styrke kriseledelsen på informasjonsarbeid.

All informasjon ble publisert på norsk. Ved seinere hendelser bør det vurderes om noe informasjon også bør publiseres på engelsk eller andre språk, slik kommunen gjorde f.eks. under pandemien.

Media ble hovedsakelig håndtert av ordfører. Det var stort press fra nasjonale media, og ordfører håndterte dette veldig godt. I løpet av uka 7/8 til 12/8 var det 10 oppslag i direktesendt TV, minst 4 innslag på direktesendt radio, samt jevnlig kontakt med Hallingdølen og flere andre medier.



Arnstein Groven er 97 år, og fortel at det aldri nokon gong før har vore så mykje vatn i Nes. Foto: Eiv Myhre

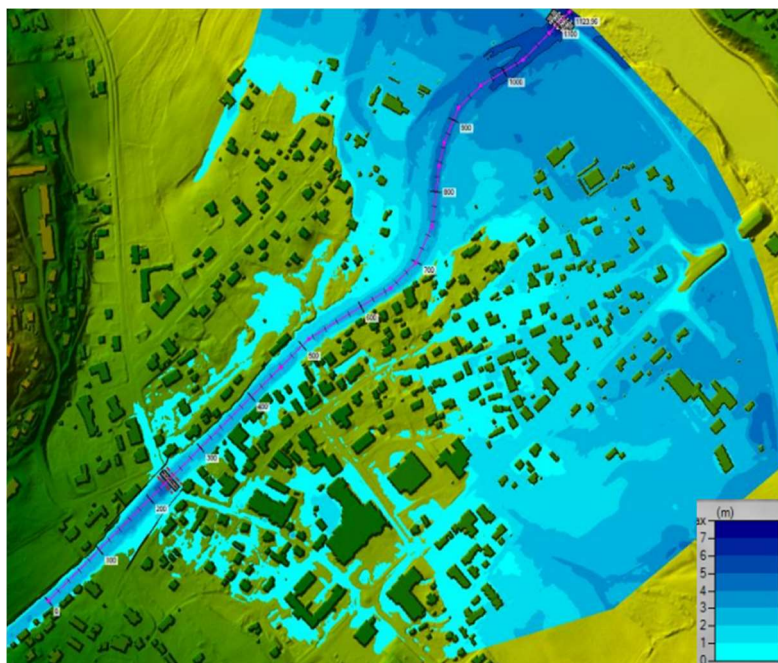
Arnstein (97) blant dei evakuerte i Nesbyen i natt: - Dette er passe spennande for ein 97-åring

Natt til onsdag vart det sett i gang evakuering frå bustadar i Nesbyen sentrum. Eldrebo på Nupelykkja var fyrste puljen.

Gjennomførte evakueringer

Evakuering 1: Mandag. Rasfare. 3-4 husstander. Evakuert til familie og venner og Hotel Nesbyen. Evakuert til lørdag.

Evakuering 2: Tirsdag formiddag. Flomvann. ca. 15 husstander. Evakuert til familie og venner, Elverhøy og Hotel Nesbyen. Vannskader i alle hus – ikke mulig å flytte tilbake. Se illustrasjon fra NVE under:



Evakuering 3: Tirsdag kveld. 50-års flom. 40 husstander. Bistand fra Sivilforsvaret og Røde Kors, samt politi til enkelte husstander. Evakuert til familie og venner og Elverhøy. Kommunen åpnet Idrettshallen, men ingen valgte det alternativet. Vannskader i alle hus – ikke mulig å flytte tilbake.

Evakuering 4: Natt til onsdag. Flommen steg over 50-års flom. ca. 25 husstander. Bistand fra Sivilforsvaret og Røde Kors med hjullaster. Evakuert til familie og venner og Idrettshallen. Evakuert til torsdag (2) og fredag (resten).

I tillegg var det flere husstander i Steinmogutu og sør for Nesbyen som evakuerte seg selv.

Oppsummering av evalueringsmøtet 17.08.2023

Kommunedirektøren bestemte at den aktuelle hendelsen skulle evalueres med involvering av eksterne samvirke-aktører og med fokus på erfaringsinnhenting. Målet med evaluering var kontinuerlig forbedring og læring.

Tilstede:

Fra kriseledelsen: Anders Halland, Tore Haraldset, Svein Magne Bråten Juvhaugen, Marit Mikkelsplass, Randi Rustand, Hanne Brunborg, Kristoffer Rørby Ruud og Kjell Arne Liahagen.

Andre kommunalt ansatte involvert i hendelsen: Knut Erik Vinje, Nils Høva, Aud Helen Solberg, Magnhild Medgard Skår, Magni Kjellesvik-Grote, Harald Holum og Ingunn Lundberg.

Røde Kors v. Linn Frøydis Finnerud, Klara Feiring, Terje Hanserud og Vidar Gjestemoen.

Politiet v. Bent Øye. *Sivilforsvaret v.* Espen Haugseth.

Eksterne ressurser i bruk under hendelsen:

- Sivilforsvaret: 14 personer – totalt ca. 450 timers arbeid
- Røde Kors: 12-14 personer – totalt ca. 400 timers arbeid

Eksempler på hva som fungerte:

- Kommunen klarte å sørge for liv og helse.
- Kriseledelsen hadde en fast struktur med korte møter ca. hver andre time. Dette ga god flyt i arbeidet.
- Korte beslutningsveier. God kommunikasjon begge veier i forhold til teknisk personell.
- Godt operativt samarbeid og arbeid ute.
- Evakueringssenter med uniformerte representanter (Røde Kors, Sivilforsvaret).
- God organisering, effektivt arbeid og godt mottatt (tilbakemelding fra Sivilforsvaret).
- Politiet innsatsleder til stede i kriseledelsen og at kommunen fikk de ressursene de ba om fra politiet.

Viktigste læringspunkter:

- Røde Kors og Sivilforsvaret meldte behov for å delta med en person i krisestaben for å lette kommunikasjonen. Dette ble gjennomført under Hans II (22.08.2023) og revideres inn i beredskapsplanen.
- Manglende tilbud om mat/hvile/tørre klær underveis til operative mannskaper ute.
- Bli flinkere til å bygge utholdenhet - vaktplan
- En registrering, ett sted, Ikke flere ulike registreringer for evakuerte.
 - Ringe inn til en som logger.
 - Kommunen hadde 3 som logget, og som satt på forskjellige steder pga. stengte veier. Digitale skjema var ikke tilgjengelig. Koordinering burde vært prioritert høyere.
- Tilgang på feltsenger i idrettshallen evt. i flyttbar container for bruk på flere aktuelle steder.



Andre innspill framkommet i etterkant av evalueringen:

- Viktig med vakthold på stengte bruer og veier. Mange som ikke respekterte stengingene.
- Kommunen bør vurdere å ta i bruk innbyggerdialog via CIVIS app, KF Innbyggerdialog eller tilsvarende system for en bedre og sikrere dialog med innbyggerne.
- Kommunen har fått god hjelp av NVE i etterarbeidet etter hendelsen, men ser at selv NVE har begrenset med ressurser til å bistå rammede kommuner som Nesbyen. Styrkning av statlige virksomheter som NVE vil være viktig i en tid med hyppigere og større mengder med nedbør og flere påfølgende flom- og skredhendelser.
- Små kommuner som Nesbyen har ikke tilstrekkelig kompetanse og ressurser til alt en slik hendelse fører med seg. Storsamfunnet burde stilt opp med statlige team som kan bistå kommunene etter modell fra tidligere Buskerud fylkeskommune og ordningen «lei en byråkrat».
- At storsamfunnet tar en større del av kostnadene med sikring (20 % kommunal egenandel).